

‘Zoekt eerst het rijk Gods en Zijn Gerechtigheid, en alle dingen zullen u toegeworpen worden.’ (Mattheüs 6:33).

GENESIS – VIJFTIGSTE HOOFDSTUK

GENESIS 50 : 1 - 26

1. *En Jozef viel op de aangezichten zijns vaders, en hij weende over hem, en hij kuste hem.*
2. *En Jozef gebod zijn knechten, de heelmeesters, om zijn vader te balsemen; en de heelmeesters balsemden Israël.*
3. *En veertig dagen werden aan hem vervuld, omdat aldus worden vervuld de dagen der gebalsemden; en de Egyptenaren beweenden hem zeventig dagen.*
4. *En de dagen zijns bewenens gingen voorbij; en Jozef sprak tot het huis van Farao, al zeggende: Indien ik, ik bid u, genade heb gevonden in uw ogen, spreekt, ik bid u, in de oren van Farao, al zeggende:*
5. *Mijn vader heeft mij bezworen, al zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf hetwelk ik mij in het land Kanaän heb gegraven, daar zult gij mij begraven; en nu, laat mij opklimmen, ik bid u en mijn vader begraven en ik zal wederkeren.*
6. *En Farao zei: Klim op en begraaf uw vader, gelijk als hij u heeft bezworen.*
7. *En Jozef klom op om zijn vader te begraven; en met hem klommen op alle knechten van Farao, de ouderen van zijn huis en al de ouderen des lands van Egypte.*
8. *En het ganse huis van Jozef en zijn broeders en het huis zijns vaders; alleen hun kleine kinderen en hun kudden van kleinvee en hun kudden van grootvee, lieten zij achter in het land Gosen.*
9. *En er klom op met hem ook de wagen, ook ruiters en het heir was zeer zwaar.*
10. *En zij kwamen tot de dorsvloer van Atad, welke in de overgang van de Jordaan is en zij rouwklaagden daar een grote en zeer zware rouwklage en hij maakte zijn vader een rouw zeven dagen.*
11. *En de inwoner van het land, de Kanaäniet, zag de rouw in de dorsvloer van Atad en zij zeiden: Dit is een zware rouw voor de Egyptenaren; deswege noemde men de naam ervan Abel Mizraïm, welke is in de overgang van de Jordaan.*
12. *En zijn zonen deden aldus, gelijkewijs hij hun had geboden.*
13. *En zijn zonen droegen hem tot het land Kanaän en zij begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpela, welke Abraham met de akker had gekocht tot een bezit des grafs van Efron, de Hethiet, op de aangezichten van Mamre.*
14. *En Jozef keerde weder naar Egypte, hij en zijn broeders en allen die met hem waren opgeklimmen om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader had begraven.*
15. *En Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was en zij zeiden: Misschien zal Jozef ons haat toedragen en al wedergevende ons wedergeven al het boze dat wij hem hebben toegediend.*
16. *En zij geboden tot Jozef, al zeggende: Uw vader heeft geboden, alvorens hij stierf, al zeggende:*
17. *Aldus zult gij tot Jozef zeggen: Ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding uwer broederen en hun zonde, omdat zij u het boze hebben toegediend; en nu, vergeef, ik bid u, de overtreding der knechten van de God uws vaders; en Jozef weende als zij tot hem spraken.*

18. En zijn broeders gingen ook en zij vielen voor hem neder en zij zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten.

19. En Jozef zei tot hen: Vreest niet, omdat, ben ik voor God in de plaats.

20. En gij had het boze over mij gedacht, God heeft het ten goede gedacht, om te doen volgens deze dag, om een groot volk levend te maken.

21. En nu, vreest niet, ik zal onderhouden u en uw kleine kinderen; en hij troostte hen en hij sprak op hun hart.

22. En Jozef woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderd en tien jaren.

23. En Jozef zag van Efraïm zonen van het derde gelid; ook de zonen van Machir, de zoon van Menasse, werden geboren op de knieën van Jozef.

24. En Jozef zei tot zijn broeders: Ik sterf; en God zal al bezoekende u bezoeken, en Hij zal u doen opklimmen vanuit dit land tot het land dat Hij Abraham, Izaäk en Jakob heeft gezworen.

25. En Jozef bezwoer de zonen van Israël, al zeggende: Al bezoekende zal God u bezoeken en gij zult mijn beenderen van hier doen opklimmen.

26. En Jozef stierf, een zoon van honderd en tien jaren; en zij balsemden hem; en hij werd gelegd in een ark in Egypte.

INHOUD

6497. Nadat er is gehandeld over Abraham, Izaäk en Jakob, door wie in de hoogste zin de Heer wordt uitgebeeld, wordt nu in dit laatste hoofdstuk in de innerlijke zin gehandeld over de Kerk, namelijk, dat nadat de hemelse Kerk was vergaan, de geestelijke Kerk uit de Heer werd ingesteld; het begin ervan en de voortgang wordt in de innerlijke zin beschreven; en aan het einde van het hoofdstuk het einde van die Kerk; en dat in de plaats ervan alleen de uitbeelding van een Kerk bij de nakomelingen van Jakob werd ingesteld.

DE INNERLIJKE ZIN

6498. vers 1-3. En Jozef viel op de aangezichten zijns vaders, en hij weende over hem, en hij kuste hem.

En Jozef gebod zijn knechten, de heelmesters, om zijn vader te balsemen; en de heelmesters balsemden Israël.

En veertig dagen werden aan hem vervuld, omdat aldus worden vervuld de dagen der gebalsemden; en de Egyptenaren beweenden hem zeventig dagen.

En Jozef viel op de aangezichten zijns vaders, betekent de invloeiing van het innerlijke in de aandoening van het goede; en hij weende over hem, betekent de droefenis; en hij kuste hem, betekent de eerste verbinding; en Jozef gebod zijn knechten, de heelmesters, betekent de bescherming tegen de boze dingen die zouden verhinderen; om zijn vader te balsemen, betekent opdat het niet door enige besmetting zou worden aangestoken; en de heelmesters

balsemden Israël, betekent de uitwerking om het goede dat vanuit het ware is, te beschermen; en veertig dagen werden aan hem vervuld, betekent de staten van de voorbereiding door verzoeken; omdat aldus worden vervuld de dagen der gebalsemden, betekent dat zij de staten van de bescherming zijn; en de Egyptenaren beweenden hem, betekent de droefheid van de wetenschappelijke dingen van de Kerk; zeventig dagen, betekent de volle staat.

6499. En Jozef viel op de aangezichten zijns vaders; dat dit de invloeiing van het innerlijke in de aandoening van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van vallen op de aangezichten van iemand, namelijk de invloeiing; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, waarover de nrs. 5805, 5826, 5827, 5869, 5877, 6177, 6224; uit de betekenis van het aangezicht, namelijk de aandoening, nrs. 4796, 4797, 5102; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is en het geestelijk goede of het goede van het ware, nrs. 3654, 4598, 5801, 5803, 5806, 5812, 5817, 5819, 5826, 5833; daaruit blijkt dat met Jozef viel op de aangezichten zijns vaders, de invloeiing van het innerlijke in de aandoening van het geestelijk goede wordt aangeduid.

Dat de invloeiing van het innerlijke in de aandoening van het geestelijk goede wordt aangeduid, komt omdat hier in de innerlijke zin wordt gehandeld over de geestelijke Kerk, namelijk dat zij uit de Heer werd ingesteld; met Israël wordt immers het goede van het ware of het geestelijk goede aangeduid en dat goede maakt de geestelijke Kerk; daarom wordt ook met Israël die Kerk aangeduid, nrs. 4286, 6426.

Opdat dit goede zal bestaan, moet er een invloeiing zijn uit het Innerlijk Hemelse, dat door Jozef wordt uitgebeeld, want zonder invloeiing daaruit is dat goede het goede niet, omdat het van geen aandoening is.

In wat volgt wordt in de innerlijke zin ook in voortzetting gehandeld over de instelling van die Kerk, nr. 6497.

Dat die Kerk met de nu gestorven en aanstonds te begraven Israël wordt beschreven, komt omdat in de innerlijke zin met de dood niet de dood wordt aangeduid, noch met de begrafenis een begrafenis, maar met de dood het nieuwe leven, nrs. 3498, 3505, 4618, 4621, 6036 en met de begrafenis de wederverwekking, nrs. 2916, 2917, 5551.

6500. En hij weende over hem; dat dit de droefenis betekent, staat zonder ontvouwing vast. Onder de droefenis die hier met wenen wordt aangeduid, wordt niet de droefenis verstaan om de dood in de innerlijke zin zoals in de uiterlijke, maar om het goede van de geestelijke Kerk, namelijk dat het niet kan worden verheven boven het natuurlijke; de Heer immers, invloeiend door het innerlijke, wil dat goede aanhoudend vervolmaken en naar Zich toe leiden, toch kan het niet worden verheven tot de eerste graad van het goede dat van de hemelse Kerk is, nr. 3833; want de mens van de geestelijke Kerk is betrekkelijk in het duistere en hij redeneert over de ware dingen of zij waar zijn of hij bevestigt de dingen die de leer worden genoemd en wel zonder te doorvatten of dit al dan niet waar is, ook al zou het vals zijn, want er is niets dat niet bevestigd kan worden; dit is immers het werk van het vernuft, niet van het inzicht, te minder van de wijsheid en het valse kan meer bevestigd worden dan het ware, omdat het de begeerten begunstigt en strookt met de begoochelingen van de zinnen.

Omdat de mens van de geestelijke Kerk zodanig is, kan hij geenszins boven het natuurlijke worden verheven; vandaar nu de droefenis die met Jozef weende over hem wordt aangeduid.

6501. En hij kuste hem; dat dit de eerste verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van kussen, namelijk de verbinding vanuit aandoening, waarover de nrs. 3573, 3574, 4215, 4353, 5929, 6260; hier de eerste verbinding, omdat in wat volgt over een nauwere verbinding wordt gehandeld.

6502. En Jozef gebod zijn knechten, de heelmeeesters; dat dit de bescherming betekent voor de boze dingen die zouden verhinderen, namelijk de verbinding, staat vast uit de betekenis van gebieden, namelijk invloeden, nr. 5732; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; en uit de betekenis van de heelmeeesters, namelijk de bescherming voor de boze dingen; dat het is voor de boze dingen die de verbinding zouden verhinderen, nr. 6501, verschijnt vanuit de reeks.

Daaruit blijkt dat met Jozef gebod zijn knechten, de heelmeeesters, de invloeiing van het innerlijke wordt aangeduid ten aanzien van de bescherming voor de boze dingen die de verbinding zouden verhinderen.

Dat de heelmeeesters de bescherming voor de boze dingen betekenen, komt omdat in de geestelijke wereld ziekten de boze en valse dingen zijn; geestelijke ziekten zijn niets anders, want de boze en de valse dingen ontnemen de gezondheid aan de innerlijke mens en brengen ziekten over zijn gemoed en tenslotte pijnen, met ziekten wordt in het Woord ook niet iets anders aangeduid.

Dat de heelmeeesters, de medische wetenschap en de medicamenten in het Woord het behoeden voor de boze en de valse dingen betekenen, staat vast uit de plaatsen waar zij worden genoemd, zoals bij Mozes: 'Indien gij al horende de stem uws Gods hoort en doet wat goed is in de ogen van Hem en de oren leent aan Zijn geboden en al Zijn inzettingen houdt, zo zal Ik alle ziekte welke Ik op de Egyptenaren heb gelegd, niet op u leggen, omdat Ik Jehovah uw Heelmeester ben', (Exodus 15:26); Jehovah de Jehovah staat voor de Behoeder voor de boze dingen, want deze worden met de ziekten over de Egyptenaren aangeduid; dat de ziekten over de Egyptenaren de boze en de valse dingen betekenen, afkomstig uit de redeneringen uit de wetenschappelijke dingen en de begoochelingen ten aanzien van de verborgenheden van het geloof, zal vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer worden getoond waar daarover wordt gehandeld.

Dat geestelijke dingen worden aangeduid, blijkt hieruit dat er wordt gezegd, indien zij de stem Gods zouden horen, het goede zouden doen en de oren zouden lenen aan de geboden en de inzettingen zouden bewaren, dat die ziekten dan niet over hen zouden zijn.

In dezelfde zin noemde de Heer Zich ook Heelmeester bij Lukas: '*Die gezond zijn hebben de heelmeeester niet van node, maar die kwalijk gesteld zijn; Ik ben niet gekomen om te roepen gerechten, maar zondaren tot bekering*', (Lukas 5:31,32); hier staat de heelmeeester eveneens voor de behoeder voor de boze dingen, want onder de gezonde mensen worden de gerechten verstaan en onder de kwalijk gestelden de zondaars.

Bij Jeremia: '*Is er geen balsem in Gilead, is er geen heelmeeester daar; waarom immers klimt de gezondheid der dichter Mijns volks niet op*', (Jeremia 8:22); heelmeeester voor het behoeden voor de valse dingen in de Kerk; de gezondheid van de dochter van Mijn volk is immers het ware van de leer daar.

Dat van de genezingen, de verplegingen, de heelmiddelen en de medicijnen niet in de natuurlijke zin, maar in de geestelijke zin in het Woord wordt gesproken, blijkt bij Jeremia: '*Waarom hebt Gij ons geslagen, zodat er geen heelmiddel voor ons is; men wacht naar vrede, maar het goede is niet; een tijd van genezing, maar ziet, verschrikking*', (Jeremia 8:15; 4:19).

Bij dezelfde: '*Ik zal voor haar de gezondheid en de verpleging doen opklimmen en zal henlieden genezen en Ik zal voor hen onthullen de kroon des vredes en der waarheid*', (Jeremia 33:6).

Bij dezelfde: '*Geen die uw gericht tot gezondheid, gij hebt geen medicijnen tot herstel*', (Jeremia 30:13).

Bij dezelfde: '*Klim op tot Gilead en neem balsem, gij maagd dochter van Egypte; tevergeefs vermenigvuldigt gij de medicijnen; er is geen genezing voor u*', (Jeremia 46:11).

Bij Ezechiël: '*Aan de rivier klimt op over haar oever van deze en van gene zijde elke boom der spijs, welks blad niet afvalt en de vrucht ervan wordt niet verteerd; in zijn maanden wordt hij wedergeboren, omdat haar wateren vanuit het heiligdom zijn uitgaande; deswege is*

zijn vrucht tot spijs en zijn blad tot medicijn, (Ezechiël 47:12); daar wordt bij de profeet gehandeld over het nieuwe huis Gods of over de nieuwe Tempel, waarmee de nieuwe Kerk wordt aangeduid en in de innerlijke zin het geestelijk rijk van de Heer; en daarom betekent de rivier, waar op de oever ervan elke boom der spijs opklimt, de dingen die van het inzicht en van de wijsheid zijn, nrs 108, 109, 2702, 3051; de bomen de doorvattingen en de verbindingen van het goede en het ware, nrs. 103, 2163, 2682, 2722, 2972, 4552; de spijs de goede en de ware dingen zelf, nrs. 680, 4459, 5147, 5293, 5576, 5915; de wateren, uitgaande vanuit het heiligdom, de ware dingen die het inzicht geven, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668; het heiligdom, de hemelse liefde, in de hoogste zin het Goddelijk Menselijke van de Heer, uit Wie die liefde is; de vruchten die tot spijs zijn, betekenen de goede dingen van de liefde, nrs. 913, 983, 2846, 2847, 3146; het blad dat tot medicijn is, betekent het ware van het geloof, nr. 885; daaruit blijkt wat medicijn is, namelijk dat het datgene is wat behoedt voor de valse en boze dingen; wanneer immers het ware van het geloof tot het goede van het leven leidt, dan behoedt het, omdat het afleidt van het boze.

6503. Om zijn vader te balsemen; dat dit betekent opdat het niet door enige besmetting zou worden aangestoken, staat vast uit de betekenis van balsemen, namelijk het middel om te beschermen tegen besmetting; en uit de uitbeelding van Israël, namelijk het goede dat van de geestelijke Kerk is, nr. 6499; daaruit blijkt dat met om zijn vader te balsemen, het middel wordt aangeduid om te behoeden dat niet het goede dat van de geestelijke Kerk is, door enige besmetting wordt aangestoken.

Dat balsemen het middel betekent om voor besmetting te behoeden, komt omdat de balsemingen plaatsvonden om de lichamen voor verrotting te behoeden,

Over het middel ter bescherming van het geestelijk goede voor besmetting, wordt hierna gehandeld.

6504. En de heelmeesters balsemden Israël; dat dit de uitwerking betekent om het goede dat vanuit het ware is, te behoeden, staat vast uit de betekenis van balsemen, namelijk het middel om tegen besmetting te beschermen, nr. 6503; hier de uitwerking ervan, omdat er wordt gezegd zij balsemden; uit de betekenis van de heelmeesters, namelijk het behoeden voor de boze dingen, nr. 6502; en uit de uitbeelding van Israël, namelijk het geestelijk goede, wat hetzelfde is als het goede dat vanuit het ware is, waarover nr. 6499.

6505. En veertig dagen werden aan hem vervuld; dat dit de staten van de voorbereiding door verzoeken betekent, staat vast uit het getal veertig, namelijk verzoeken, waarover de nrs. 730, 862, 2272, 2273; en uit de betekenis van de dagen, te weten de staten, waarover de nrs. 23, 487, 488, 493, 893, 2788, 3462, 3785, 4850; dat het de staten van de voorbereiding zijn, wordt daarmee aangeduid, dat aan hem de dagen werden vervuld, want met de vervulling van die dagen vond de voorbereiding plaats om het lichaam tegen verrotting te beschermen, in geestelijke zin om de zielen te behoeden voor de besmetting van het boze.

Dat met de verzoeken de boze en de valse dingen worden verwijderd en dat de mens daardoor wordt voorbereid om de ware en de goede dingen op te nemen, zie de nrs. 868, 1692, 1717, 2272, 3318, 4341, 4572, 5036, 5356, 6144.

6506. Omdat aldus worden vervuld de dagen der gebalsemden; dat dit betekent dat zij de staten van het behoeden zijn, staat vast uit de betekenis van de dagen, namelijk de staten, nr. 6505; en uit de betekenis van gebalsemd worden, namelijk het middel ter bescherming, waarover ook in nr. 6503.

6507. En de Egyptenaren beweenden hem; dat dit de bedroefdheid van de wetenschappelijke dingen van de Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van wenen, namelijk het toppunt van

treurnis en een uitbeelding van innerlijke rouw, nrs. 3801, 4786; en uit de uitbeelding van de Egyptenaren, namelijk de wetenschappelijke dingen van de Kerk, nrs. 4749, 4964, 4966. De bedroefdheid van de wetenschappelijke dingen van de Kerk, die met de Egyptenaren beweenden Israël wordt aangeduid, betekent niet de treurnis om zijn dood; deze zin immers is de zin van de letter; maar de treurnis betekent hier de droefheid vanwege de oorzaak dat het goede van de Kerk, dat door Israël wordt uitgebeeld, de wetenschappelijke dingen heeft verlaten, die de uiterlijke dingen van de Kerk zijn, toen het daaruit opklom tot het innerlijke van de Kerk, namelijk het goede van het ware, want dan beschouwt het de wetenschappelijke dingen niet bij zich, zoals tevoren, maar beneden zich; want wanneer het ware van de geestelijke Kerk het goede wordt, dan vindt er een omkering plaats; en dan beschouwt het niet langer de ware dingen vanuit de ware dingen, maar de ware dingen vanuit het goede; en over deze omkering is eerder enige malen gehandeld; vandaar de treurnis en eveneens daarvandaan dat dan een andere orde onder de wetenschappelijke dingen aanvangt, wat ook niet zonder smart gebeurt.

6508. Zeventig dagen; dat dit de volle staat betekent, staat vast uit de betekenis van zeventig; dit getal sluit immers iets eenders in als zeven en zeven betekent een volledige periode van begin tot einde, dus een volle staat, nrs. 728, 2044, 3845; dat de getallen in het Woord dingen betekenen, zie de nrs. 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 6175; en dat de vermenigvuldigde getallen iets eenders betekenen als de enkelvoudige waaruit zij zijn samengesteld, nrs. 5291, 5335, 5708; zo betekent dus zeventig iets eenders als zeven. Dat zeventig een volledige periode is, dus een volle staat, blijkt eveneens uit deze plaatsen; bij Jesaja: *'Het zal geschieden te dien dage, dat Tyrus aan de vergetelheid zal overgeleverd worden zeventig jaren, naar de dagen van één koning; aan het einde der zeventig jaren zal voor Tyrus het gezang der loonhoer zijn; want het zal geschieden aan het einde der zeventig jaren, Jehovah zal Tyrus bezoeken'*, (Jesaja 23:15,17); Tyrus staat voor de erkenningen van het goede en het ware die van de Kerk zijn, nr. 1201, die aan de vergetelheid zullen worden prijsgegeven; zeventig jaren voor een volledige periode van begin tot einde; naar de dagen van één koning, staat voor de staat van het ware binnen de Kerk; dagen immers zijn staten, nr. 6505 en de koning is het ware, nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 5044, 5068, 6148; eenieder die het overweegt, kan zien dat hier onder Tyrus niet Tyrus wordt verstaan en dat zonder de innerlijke zin niet kan worden begrepen wat het is dat Tyrus zeventig jaren aan de vergetelheid zal worden overgeleverd en wat het zeggen wil dat dit is naar de dagen van één koning en wat het overige betekent.

Bij Jeremia: *'Het ganse land zal zijn tot verlating, tot verwoesting; en deze natiën zullen de koning van Babel dienen zeventig jaren en het zal geschieden, wanneer de zeventig jaren vervuld zijn, Ik zal bezoeken over de koning van Babel en over deze natie hun ongerechtigheid'*, (Jeremia 25:11,12; 29:10); zeventig jaren voor de volle staat van verlating en verwoesting; dat betekende de gevangenschap van zeventig jaren van het Joodse volk.

Bij Daniël: *'Zeventig weken zijn besloten over uw volk en over uw stad der heiligheid, om de overtreding te voleindigen en om de zonden te verzegelen en om de ongerechtigheid te verzoenen en om de gerechtigheid der eeuwen aan te brengen en om te verzegelen het gezicht en de profeet en om te zalven het Heilige der heiligen'*, (Daniël 9:24); zeventig klaarlijkend voor de volle staat, en dus voor de volledige periode voordat de Heer zou komen; vandaar wordt van Hem gezegd dat Hij kwam in de volheid des tijds; dat de zeventig weken de volle staat zijn, blijkt uit de afzonderlijke dingen in dat vers, namelijk dat er zoveel dingen besloten zijn om de overtreding te voleindigen en verder om de ongerechtigheid te verzoenen en om de gerechtigheid der eeuwen aan te brengen, om het gezicht en de profeet te verzegelen, om het Heilige der heiligen te zalven; deze afzonderlijke dingen sluiten de volheid in; evenzo de daarop volgende dingen daar: *'Weet dan en doorvat: van de uitgang des Woords tot aan het herstel en de bouw van Jeruzalem, tot aan de Messias, de Vorst, zeven weken'*, (vers 25); daar

staat zeven voor de volle staat; dat zeven evenzeer als zeventig een volle staat betekent, zie hiervoor; Jeruzalem staat hier klaarblijkend voor de nieuwe Kerk, want Jeruzalem werd toen niet gebouwd, maar vernietigd.

6509. vers 4-6. *En de dagen zijns bewenens gingen voorbij; en Jozef sprak tot het huis van Farao, al zeggende: Indien ik, ik bid u, genade heb gevonden in uw ogen, spreekt, ik bid u, in de oren van Farao, al zeggende:*

Mijn vader heeft mij bezworen, al zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf hetwelk ik mij in het land Kanaän heb gegraven, daar zult gij mij begraven; en nu, laat mij opklimmen, ik bid u en mijn vader begraven en ik zal wederkeren.

En Farao zei: Klim op en begraaf uw vader, gelijk als hij u heeft bezworen.

En de dagen zijns bewenens gingen voorbij, betekent dat de staten van droefenis voltrokken waren; en Jozef sprak tot het huis van Farao, betekent de invloeiing van het innerlijke in het natuurlijk gemoed; al zeggende: Indien ik, ik bid u, genade heb gevonden in uw ogen, betekent opdat het goed zal worden opgenomen; spreekt, ik bid u, in de oren van Farao, al zeggende, betekent de dringende bede dat het zal toestemmen; mijn vader heeft mij bezworen, betekent dat de Kerk hem ter harte gaat; al zeggende: Zie, ik sterf, betekent dat zij ophield te zijn; in mijn graf hetwelk ik mij in het land Kanaän heb gegraven, daar zult gij mij begraven, betekent dat zij moet worden wederopgewekt waar zij tevoren is geweest; en nu, laat mij opklimmen, ik bid u, en mijn vader begraven, betekent de wederopwekking van de Kerk daar uit het innerlijke; en ik zal wederkeren, betekent de aanwezigheid in het natuurlijk gemoed; en Farao zei: Klim op en begraaf uw vader, betekent de beaming dat de Kerk wederopgewekt moge worden; gelijk als hij u heeft bezworen, betekent omdat zij hem ter harte gaat.

6510. En de dagen zijns bewenens gingen voorbij; dat dit betekent dat de staten van droefenis voltrokken waren, staat vast uit de betekenis van zij gingen voorbij, namelijk dat wat voltrokken was; uit de betekenis van de dagen des bewenens, namelijk de staten van de droefenis, nr. 6500; dat de dagen staten zijn, nr. 6505.

6511. En Jozef sprak tot het huis van Farao; dat dit de invloeiing van het innerlijke in het natuurlijk gemoed betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, namelijk de invloeiing, waarover de nrs. 2951, 5481, 5743, 5797; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; uit de betekenis van het huis, te weten het gemoed, nrs. 4973, 5023; en uit de uitbeelding van Farao, namelijk het natuurlijke, nrs. 5160, 5799, 6015; daaruit blijkt dat met Jozef sprak tot het huis van Farao de invloeiing van het innerlijke in het natuurlijk gemoed wordt aangeduid.

6512. Al zeggende: Indien ik, ik bid u, genade heb gevonden in uw ogen; dat dit betekent opdat het goede zal worden opgenomen, staat vast uit de betekenis van genade in de ogen vinden, dit is een formule van inboezeming, dus opdat het goede zal worden opgenomen, zie de nrs. 4975, 6178.

6513. Spreekt, ik bid u, in de oren van Farao, al zeggende; dat dit de dringende bede is dat het zal toestemmen, staat vast uit de betekenis van spreekt, ik bid u, namelijk het dringende verzoek; en uit de betekenis van de oren, namelijk de gehoorzaamheid, nrs. 2542, 3869, 4551, 4652-4660; hier de toestemming, omdat het tot de koning is gericht; de gehoorzaamheid is ook een toestemming, maar gehoorzaamheid wordt gezegd wanneer van geringere zaken sprake is, maar toestemming, wanneer van hoger zaken sprake is.

6514. Mijn vader heeft mij bezworen; dat dit betekent dat hem de Kerk ter harte gaat, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, namelijk de geestelijke Kerk, nrs. 4286, 6426; uit de betekenis van bezweren, namelijk innerlijk verplicht zijn, hier ter harte gaan, want wie innerlijk en zo door het geweten verplicht is, die doet het omdat het hem ter harte gaat; vandaar wordt dit hier met bezweren aangeduid.

6515. Al zeggende: Zie, ik sterf; dat dit betekent dat zij ophield te zijn, namelijk de Kerk, staat vast uit de betekenis van sterven, namelijk niet langer zijn, nr. 494; en dat het de laatste tijd van de Kerk is, wanneer zij de geest geeft, nrs. 2908, 2917, 2923.

6516. In mijn graf hetwelk ik mij in het land Kanaän heb gegraven, daar zult gij mij begraven; dat dit betekent, dat zij, namelijk de Kerk, moet worden wederopgewekt waar zij tevoren was geweest, staat vast uit de betekenis van het graf en van begraven, namelijk de wederopwekking, nr. 5551; en uit de betekenis van het land Kanaän, namelijk het rijk van de Heer en de Kerk, waarover de nrs. 1413, 1437, 1607, 1866, 3038, 3481, 3705, 4240, 4447. De oorzaak dat Jakob in het land Kanaän, waar Abraham en Izaäk begraven waren en niet elders begraven wilde worden, was deze, dat zijn nakomelingen het zouden bezitten en dat hij zo onder de zijnen zou liggen; maar in de innerlijke zin wordt niet dit maar iets anders aangeduid, namelijk de wederverwekking en de wederopstanding, omdat daar de Kerk is; want met de begrafenis wordt in de innerlijke zin de wederverwekking en de wederopstanding aangeduid, nrs. 2916, 2917, 4621, 5551; en met het land Kanaän de Kerk, zoals blijkt uit de hiervoor aangehaalde plaatsen; en met Abraham, Izaäk en Jakob, wordt de Heer aangeduid ten aanzien van het Goddelijke Zelf en het Goddelijk Menselijke en in de betrekkelijke zin het rijk van de Heer ten aanzien van het innerlijke en uiterlijk ervan, nrs. 1965, 1989, 2011, 3245, 3305, 4615, 6098, 6185, 6276; dit nu wordt in de innerlijke zin met de begrafenis van hen daar aangeduid; vandaar is bij de Joden die aan de wederopstanding geloven, nog de mening gebleven dat zij, hoewel elders te zijn begraven, toch daar zullen wederopstaan.

Dat er wordt gezegd dat de Kerk moet weder worden opgewekt waar zij tevoren was geweest, komt omdat de Kerk van de Heer vanaf de oudste tijden daar was geweest, zie de nrs. 3686, 4447, 4454, 4516, 4517, 5136; vandaar eveneens kwam het dat het Abraham werd bevolen daarheen te gaan en verder ook dat de nakomelingen van Jakob daar werden binnengeleid en dit niet met als oorzaak dat het land heiliger was dan de overige, maar omdat vanaf de oudste tijden alle plaatsen daar, zowel de buitengebieden als de steden en eveneens de bergen en de rivieren, uitbeeldend waren voor zulke dingen die van het rijk van de Heer zijn en de namen zelf die daaraan waren gegeven, zulke dingen behelsden; want iedere naam die aan de ene of andere plaats en eveneens aan een persoon vanuit de hemel wordt gegeven, dan wordt hij daar doorvat; en het was de Oudste Kerk, die hemels was en verbinding met de hemel had, die daaraan de namen had gegeven.

De oorzaak dus dat daar opnieuw de Kerk kwam, was deze dat een Woord zou worden gegeven waarin alle en de afzonderlijke dingen uitbeeldend en aanduidend zouden zijn voor de geestelijke en hemelse dingen en dat zo het Woord in de hemel evenzeer zou worden verstaan als op aarde; wat geenszins had kunnen gebeuren indien niet de namen van de plaatsen en van de personen ook hadden aangeduid; vandaar komt het dat de nakomelingen van Jakob daar werden binnengeleid en vandaar profeten daar werden opgewekt door wie het Woord werd geschreven en eveneens daarom dat bij de nakomelingen van Jakob het uitbeeldende van een Kerk werd ingesteld; daaruit blijkt waarom er is gezegd dat de Kerk moet worden opgewekt waar zij tevoren was geweest.

Dat de namen die in het Woord zijn, dingen betekenen, zie de nrs. 1224, 1264, 1876, 1888, 4442, 5225, behalve in zeer vele andere plaatsen waar het is ontvouwd wat zij betekenen; maar dat de namen die in het Woord zijn, in de hemel worden doorvat naar wat zij betekenen en dit zonder onderricht, is een verborgenheid die nog niemand weet; en daarom moet het

worden gezegd: wanneer het Woord wordt gelezen, dan vloeit de Heer in en leert; er zijn, wat wonderbaarlijk is, eveneens in de geestelijke wereld geschriften, die ik enige malen heb gezien en die ik heb kunnen lezen, maar niet verstaan; zij worden echter door de goede geesten en de engelen helder verstaan, omdat zij samenstemmen met hun universele taal; en het werd te weten gegeven dat de afzonderlijke woorden daar tot de afzonderlijke lettergrepen toe zulke dingen behelzen die van die wereld zijn, dus geestelijke dingen en dat zij daar worden doorvat vanuit de ademhaling en vanuit de aandoening die uit het uitspreken ervan voortspuit, dus vanuit de meer zachte of scherpe klank; maar dit zal misschien nauwelijks iemand geloven.

Dit is onthuld opdat men kan weten dat de namen in het Woord, omdat zij in de hemel zijn ingeschreven, daar terstond worden doorvat naar wat zij betekenen.

6517. En nu, laat mij opklimmen en mijn vader begraven; dat dit de wederopwekking van de Kerk daar uit het innerlijke betekent, staat vast uit de betekenis van begraven worden, namelijk wederopwekken, waarover nr. 6516; uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, te weten de Kerk, nr. 6514; en uit de uitbeelding van Jozef, die dit van zich zegt, namelijk het innerlijke, nr. 6499.

6518. En ik zal wederkeren; dat dit de aanwezigheid in het natuurlijk gemoed betekent, staat vast uit de betekenis van wederkeren, namelijk de aanwezigheid, want in de innerlijke zin betekenen vertrekken en gaan, leven, nrs. 3335, 4882, 5493, 5605; vandaar is teruggaan of wederkeren de aanwezigheid van het leven daar vanwaar men vertrokken was, want het gemoed is daar nog steeds aanwezig; dat het de aanwezigheid in het natuurlijk gemoed is, komt omdat met het land van Egypte, waarnaar hij zou wederkeren, het natuurlijk gemoed wordt aangeduid, nrs. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301.

6519. En Farao zei: Klim op en begraaf uw vader; dat dit de beaming betekent dat de Kerk wederopgewekt zal worden, staat vast uit de dingen die eerder in nr. 6517 zijn gezegd, waar eendere woorden staan; dat het de beaming is, is duidelijk.

6520. Gelijk als hij u heeft bezworen; dat dit betekent omdat dit hem ter harte gaat, staat vast uit de betekenis van bezweren, te weten ter harte gaan, nr. 6514.

6521. vers 7-9. En Jozef klom op om zijn vader te begraven; en met hem klommen op alle knechten van Farao, de ouderen van zijn huis en al de ouderen des lands van Egypte. En het ganse huis van Jozef en zijn broeders en het huis zijns vaders; alleen hun kleine kinderen en hun kudden van kleinvee en hun kudden van grootvee, lieten zij achter in het land Gosen.

En er klom op met hem ook de wagen, ook ruiters en het heir was zeer zwaar.

En Jozef klom op om zijn vader te begraven, betekent het innerlijke tot de instauratie van de Kerk; en met hem klommen op alle knechten van Farao, betekent dat het de wetenschappelijke dingen van het natuurlijke aan zich aanbond; de ouderen van zijn huis, betekent die welke zouden samenstemmen met het goede; en al de ouderen des lands van Egypte, betekent die welke zouden samenstemmen met het ware; en het ganse huis van Jozef, betekent de hemelse dingen van het geestelijke; en zijn broeders, betekent de ware dingen daaruit; en het huis zijn vaders, betekent het geestelijk goede; alleen hun kleine kinderen, betekent de onschuld; en hun kudden, van kleinvee, betekent de naastenliefde; en hun kudden van grootvee, betekent de uitoefeningen van de naastenliefde; lieten zij achter in het land Gosen, betekent dat die dingen waren in het binnenste van de wetenschappelijke dingen van de Kerk; en er klom op met hem ook de wagen, betekent de leerstellige dingen; ook ruiters, betekent de verstandelijke dingen; en het leger was zeer groot, betekent de ware en de goede dingen verbonden.

6522. En Jozef klom op om zijn vader te begraven; dat dit het innerlijke tot de instauratie van de Kerk betekent, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; uit de betekenis van begraven worden, namelijk de wederopwekking, nr. 6516; dus de instauratie, omdat ervan wordt gesproken met betrekking tot de Kerk; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, te weten de Kerk, waarover de nrs. 4286, 6426.

6523. En met hem klommen op alle knechten van Farao; dat dit betekent dat het de wetenschappelijke dingen van het natuurlijke aan zich aanbond, staat vast uit de betekenis van met hem opklimmen, namelijk aan zich aanbinden; want omdat het op bevel gebeurde dat zij opklommen, bind hij ze aan zich aan; en uit de betekenis van de knechten van Farao, namelijk de wetenschappelijke dingen van het natuurlijke; met Farao immers wordt het natuurlijke in het algemeen uitgebeeld, nrs. 5160, 5799, 6015; en omdat in het natuurlijke de wetenschappelijke dingen zijn, zijn het deze die met zijn knechten worden aangeduid, zoals eveneens met de Egyptenaren, nrs. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966, 6004, 5700, 5702.

6524. De ouderen van zijn huis; dat dit betekent die welke zouden samenstemmen met het goede, staat vast uit de betekenis van de ouderen, namelijk de voornaamste dingen van de wijsheid, dus die overeenstemmen met het goede, waarover hierna; en uit de betekenis van het huis, namelijk het goede, waarover de nrs. 2559, 3652, 3720, 4982.

Dat de ouderen de voornaamste dingen van de wijsheid zijn, komt omdat de Ouden in het Woord de wijzen betekenen en in de zin die los staat van de persoon, de wijsheid; aangezien de twaalf stammen van Israël alle ware en goede dingen in samenvatting betekenden, waren over hen vorsten en eveneens ouderen gesteld en met de vorsten werden de primaire ware dingen aangeduid, die van het inzicht zijn en met de ouderen de voornaamste dingen van de wijsheid, dus die van het goede zijn; dat de vorsten de primaire ware dingen betekenen, die van het inzicht zijn, nrs. 1482, 2089, 5044; dat echter de ouderen de voornaamste dingen van de wijsheid betekenden en de Ouden de wijsheid, blijkt uit deze plaatsen, bij David: *‘Zij zullen Jehovah verheffen in de vergadering des volks en in de zitting der ouden zullen zij Hem loven’*, (Psalm 107:32); de vergadering des volks staat voor hen die in de ware dingen zijn die van het inzicht zijn, want van vergadering wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, nrs. 1259, 1260, 2928, 3295, 3581; de zitting der ouden staat voor hen die in het goede zijn, dat van de wijsheid is; de wijsheid immers is van het leven en dus van het goede; het inzicht echter is van de erkenningen, dus van het ware, nr. 1555.

Bij dezelfde: *‘Meer dan de ouden ben ik wijs, omdat ik Uw bevelen heb bewaard’*, (Psalm 119:100); de ouden staan klaarblijkend voor de wijze.

Evenzo bij Job: *‘In de ouden is de wijsheid, in de lengte der dagen het inzicht’*, (Job 12:12).

Bij Mozes: *‘Voor het grijze haar zult gij opstaan en eren zult gij de aangezichten des ouden’*, (Leviticus 19:32); dit was bevolen omdat de ouden de wijsheid uitbeeldden.

Bij Johannes: *‘Op de tronen zag ik de vierentwintig ouderen zittende, bekleed met witte bekleedselen, die op hun hoofden gouden kronen hadden’*, (Openbaring 4:4); de ouderen staan voor de dingen die van de wijsheid zijn, dus die van het goede zijn; dat de ouderen die dingen zijn, blijkt uit de beschrijving, namelijk dat zij op tronen zaten, bekleed waren met witte bekleedselen en gouden kronen op de hoofden hadden; de tronen immers zijn de ware dingen van het inzicht vanuit het goede dat van de wijsheid is, nr. 5313; de witte bekleedselen eender; dat de bekleedselen de ware dingen zijn, nrs. 1073, 4545, 4763, 5248, 5954; en dat van het witte wordt gesproken met betrekking tot het ware, nrs. 3301, 5319; de gouden kronen op de hoofden zijn de goede dingen van de wijsheid; het goud immers is het goede van de liefde, nrs. 113, 1551, 1552, 5658; en het hoofd is het hemelse, waar de wijsheid is, nrs. 4938, 4939, 5328, 6436; wijzen worden diegenen genoemd die in de derde of binnenste hemel zijn,

inzichtsvollen echter zij die in de middelste of tweede hemel zijn, dus degenen die de Heer niet zo dicht nabij zijn.

Bij dezelfde: *‘Alle engelen stonden rondom de troon en de ouderen en de vier dieren’*, (Openbaring 7:11); de ouderen ook voor de dingen die van de wijsheid zijn.

Ook in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *‘De knaap zal zich verheffen tegen de oude en de verachte tegen de geëerde’*, (Jesaja 3:5).

Bij dezelfde: *‘Jehovah Zebaoth zal regeren in de berg Zions en in Jeruzalem en voor haar ouderen zal heerlijkheid zijn’*, (Jesaja 24:23).

Bij Jeremia: *‘Mijn priesters en mijn ouderen hebben in de stad de geest gegeven, omdat zij spijs voor zich hebben gezocht om daarmee hun ziel te verkwikken’*, (Klaagliederen 1:19).

Bij dezelfde: *‘Haar koning en haar vorsten onder de natiën; geen wet; zij zitten op de aarde, zij zwijgen stil, de ouderen der dochter Zions’*, (Klaagliederen 2:9,10).

Bij dezelfde: *‘Zij hebben de vrouwen in Zion verkracht, de maagden in de steden van Jehudah, de vorsten zijn door hun hand opgehangen, de aangezichten der ouden zijn niet geëerd geweest, de ouderen hielden op aan de poort’*, (Klaagliederen 5:11,12,14).

Bij Ezechiël: *‘Ellende zal op ellende komen en er zal gerucht op gerucht zijn; derhalve zullen zij van de profeet het gezicht zoeken, maar de wet is vergaan van de priester en de raad van de ouderen; de koning zal rouwen en de vorst zal met verbijstering bekleed zijn’*, (Ezechiël 7:26,27).

Bij Zacharia: *‘Nog zullen er oude mannen en vrouwen wonen in de straten van Jeruzalem en de man in wiens hand zijn staf is vanwege de veelheid der dagen’*, (Zacharia 8:3,4).

Opdat de ouderen de dingen zouden uitbeelden die van de wijsheid zijn, werd er van de geest van Mozes genomen en aan hen gegeven, waardoor zij profeteerden, (Numeri 11:16).

De ouderen staan in de tegenovergestelde zin voor de dingen die strijdig zijn met de wijsheid, (Ezechiël 8:11,12).

6525. En alle ouderen des lands van Egypte; dat dit betekent die zouden samenstemmen met het ware, staat vast uit de betekenis van de ouderen, namelijk de voornaamste dingen van de wijsheid, dus samenstemmend met het goede, nr. 6524; hier samenstemmend met het ware, want de dingen die samenstemmen met het goede stemmen ook samen met het ware; en uit de betekenis van het land van Egypte, namelijk het natuurlijk gemoed, waar de wetenschappelijke dingen zijn, nrs. 5276, 5278, 5280, 5288, 5301; dus eveneens waar de ware dingen zijn, want de wetenschappelijke dingen zijn de ware dingen van het natuurlijk gemoed en wanneer zij waar zijn, worden zij wetenschappelijke ware dingen genoemd.

6526. En het ganse huis van Jozef; dat dit de hemelse dingen van het geestelijke betekent, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het hemelse van het geestelijke, nrs. 4286, 4592, 4963, 5307, 5331, 5332; vandaar zijn het huis van Jozef de hemelse dingen van het geestelijke.

6527. En zijn broeders; dat dit de ware dingen daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van de zonen van Israël, die hier de broers van Jozef zijn, namelijk de geestelijke ware dingen, nrs. 5414, 5879, 5051, welke ware dingen ook zijn vanuit het Innerlijk Hemelse, dat Jozef is, maar door het geestelijk goede, dat Israël is.

6528. En het huis zijns vaders; dat dit het geestelijk goede betekent, staat vast uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, namelijk het geestelijk goede, waarover de nrs. 3654, 4598, 5801, 5803, 5806, 5812, 5817, 5819, 5826, 5833; vandaar zijn het huis van hem in een samenvatting al de dingen die van dat goede zijn.

6529. Alleen hun kleine kinderen; dat dit de onschuld betekent, staat vast uit de betekenis van de kleine kinderen, namelijk de onschuld, nrs. 430, 3183, 5608.

6530. En hun kudden van kleinvee; dat dit de naastenliefde betekent, staat vast uit de betekenis van de kudden van kleinvee, namelijk het innerlijk goede van de naastenliefde, nr. 5913, 6048.

6531. En hun kudden van grootvee; dat dit de uitoeffeningen van de naastenliefde betekent, staat vast uit de betekenis van de kudden van grootvee, namelijk de uiterlijke goede dingen van de naastenliefde, nrs. 2566, 5913, 6048, dus de uitoeffeningen ervan, want deze zijn de uiterlijke goede dingen van de naastenliefde.

6532. Lieten zij achter in het land Gosen; dat dit betekent dat die dingen waren in het binnenste van de wetenschappelijke dingen [van de Kerk], staat vast uit de betekenis van het land Gosen, namelijk het middelste of het binnenste in het natuurlijke, waar de wetenschappelijke dingen van de Kerk zijn, nrs. 5910, 6028, 6031, 6068, dat de innerlijke en de uiterlijke goede dingen van de onschuld en van de naastenliefde in dat binnenste waren, nrs. 6529-6531, wordt daarmee aangeduid dat zij de kleine kinderen, de kudden van kleinvee en de kudden van grootvee in het land Gosen achterlieten, want de dingen die ergens worden achtergelaten, zijn daar; dus wordt met 'zij lieten achter' hier in de innerlijke zin niet aangeduid achterlaten, maar daar zijn, namelijk in het binnenste van de wetenschappelijke dingen van de Kerk, te weten het land Gosen.

6533. En er klom op met hem ook de wagen; dat dit de leerstellige dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de wagen, namelijk de leerstellige dingen, nrs. 5321, 5945.

6534. Ook ruiters; dat dit de verstandelijke dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de ruiters, namelijk de dingen die van het verstand zijn, want met het paard wordt het verstandelijke aangeduid, nrs. 2760-2762, 3217, 5321, 6125.

Dat de ruiters de dingen zijn die van het verstand zijn, kan verder vaststaan uit deze plaatsen; bij Mozes: *'Jehovah alleen leidde hem; Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde'*, (Deuteronomium 32:12,13), waar gehandeld wordt over de Oude Kerk; doen rijden op de hoogten der aarde, staat voor begiftigen met een hoger verstand.

Bij David: *'In Uw eer stijg ik op en rijd op het woord der waarheid en der zachtmoedigheid en der gerechtigheid en Uw rechterhand zal U wonderbaarlijke dingen leren'*, (Psalm 45:5), waar over de Heer wordt gehandeld; rijden op het woord der waarheid, voor in het verstand zelf van het ware zijn.

Bij dezelfde: *'Zingt Gode, looft Zijn naam, verheft Hem Die rijdt op de wolken, door Jah, Zijn naam'*, (Psalm 68:5); ook daar over de Heer; de wolken voor de letterlijke zin van het Woord, zie voorrede tot hoofdstuk (Genesis 18) en de nrs. 4060, 4391, 5922, 6343; op de wolken rijden, voor de innerlijke zin ervan, waar het ware in zijn inzicht en wijsheid is.

Bij Zacharia: *'Te dien dage zal Ik alle paard met verbijstering slaan en zijn ruiter met woede en over het huis van Jehudah zal Ik Mijn oog openen; echter zal Ik alle paard der volken met blindheid slaan'*, (Zacharia 12:4); het paard voor het verstandelijke en de ruiter voor het verstand; wie ziet niet dat paard hier niet een paard is, noch ruiter een ruiter, maar dat iets zodanig wordt aangeduid dat geslagen kan worden met verbijstering en woede en ook met blindheid; dat dit het verstand is, is duidelijk.

Dat met paarden en ruiters de verstandelijke dingen worden aangeduid en in de tegenovergestelde zin redeneringen en de valse dingen daaruit, kan vaststaan bij Johannes: *'Ik zag en ziet, een wit paard en die daarop zat had een boog; en hem is een kroon gegeven; deze ging uit overwinnende.'*

Toen ging uit een ander paard, rossig, en hem die daarop zat werd het gegeven de vrede weg te nemen van de aarde en opdat zij elkaar over en weer zouden doden; deswege werd hem een groot slagzwaard gegeven.

Ik zag en ziet, een zwart paard en die daarop zat had een weegschaal in de hand.

Ik zag dan, en ziet, een vaal paard en die daarop zat, diens naam was de dood', (Openbaring 6:2,4-6,8); dat hier de paarden en de daarop zittenden zulke dingen betekenen die van het verstand van het ware zijn en in de tegenovergestelde zin die welke van het valse zijn, blijkt uit de afzonderlijke dingen; het witte paard en die daarop zat, staat voor het verstand van het ware vanuit het Woord; dat Hij die op het witte paard zat, de Heer is ten aanzien van het Woord, wordt openlijk met zoveel woorden gezegd in, (Openbaring 19:11,13,16); het rossige paard en die daarop zat staat voor de redeneringen vanuit de begeerten van het boze, waarmee de ware dingen vanuit het Woord geweld wordt aangedaan; het zwarte paard en die daarop zat, staat voor het uitgeblust verstandelijke van het ware; en het valse paard en die daarop zat, staat voor de verdoemenis vanwege dit laatste.

De paarden en de ruiters staan in de tegenovergestelde zin voor het verdraaide verstand en de valse dingen daaruit, ook bij Ezechiël: *'Ohola hoereerde onder Mij en zij beminde haar geliefden, overheden en aanvoerders, jongelingen van verlangen allen, ruiters rijdende op paarden.*

Haar zuster Oholibah kreeg de zonen van Aschur lief, overheden en aanvoerders, nabij zijnde, bekleed met volmaakt sieraad, ruiters rijdende op paarden, jongemannen van verlangen allen', (Ezechiël 23:5,6,12); Ohola staat voor de verdraaide geestelijke Kerk, te weten Samaria; en Oholiba voor de verdraaide hemelse Kerk, te weten Jeruzalem; de Israëlieten immers, die van Samaria waren, beeldden de geestelijke Kerk uit; de Joden echter, die van Jeruzalem waren, beeldden de hemelse Kerk uit; de Assyriërs en de zonen van Aschur staan voor de redenering tegen de ware dingen van het geloof, nr. 1186; ruiters rijdende op paarden, staan voor het verdraaide verstand, vanwaar de valse dingen zijn.

Bij Habakuk: *'Ik ben opwekkende de Chaldeeën, een bittere en onstuimige natie, doortrekkende in de breedte der aarde, om habitakels te erven die niet de hare zijn, wier paarden lichter zijn dan de luipaarden, scherper dan de avondwolven, zodat haar ruiters zich uitspreiden, weswege haar ruiters van verre komen', (Habakuk 1:6,8); de Chaldeeën staan voor hen die in de valse dingen zijn, maar in de uiterlijke dingen in waarheden schijnen te zijn, dus voor de ontwijding van het ware, Babel echter voor de ontwijding van het goede, nrs. 1182, 1368; doortrekken in de breedte der aarde, staat voor de ware dingen vernietigen; dat de breedte der aarde het ware is, zie de nrs. 3433, 3434, 4482; daaruit blijkt dat de ruiters die zich uitspreiden en van verre aankomen, de dingen zijn die van het verdraaide verstand zijn, dus de valse dingen.*

6535. En het heir was zeer zwaar; dat dit betekent de ware en de goede dingen verbonden, staat vast uit de betekenis van het heir, namelijk de ware en de goede dingen, nr. 3448; en omdat hier de ware en de goede dingen die zowel worden aangeduid met de ouderen van het huis van Farao en de ouderen van het land van Egypte, als die welke worden aangeduid met het huis van Jozef en met zijn broers, alsmede met het huis van hun vader, tezamen waren, worden daarom met het leger was zeer zwaar, hier de verbonden ware en goede dingen aangeduid.

6536. vers 10,11. *En zij kwamen tot de dorsvloer van Atad, welke in de overgang van de Jordaan is en zij rouwklaagden daar een grote en zeer zware rouwklage en hij maakte zijn vader een rouw zeven dagen.*

En de inwoner van het land, de Kanaäniet, zag de rouw in de dorsvloer van Atad en zij zeiden: Dit is een zware rouw voor de Egyptenaren; deswege noemde men de naam ervan Abel Mizraïm, welke is in de overgang van de Jordaan.

En zij kwamen tot de dorsvloer van Atad, betekent de eerste staat; die in de overgang van de Jordaan is, betekent die de staat van inwijding in de erkentissen van het goede en het ware is; en zij rouwklaagden daar een grote en zeer zware rouwklage, betekent de smart; en hij maakte zijn vader een rouw zeven dagen, betekent het einde van de smart; en de inwoner van het land, de Kanaäniet, zag de zware rouw in de dorsvloer van Atad, betekent het opmerken van de smart door het goede van de Kerk; en zij zeiden: Dit is een zware rouw voor de Egyptenaren, betekent dat er smart voor de wetenschappelijke dingen is voordat zij worden ingewijd in de ware dingen van de Kerk; daarom noemde men de naam ervan Abel Mizraïm, dit betekent het hoedanige van de smart.

6537. En zij kwamen tot de dorsvloer van Atad; dat dit de eerste staat betekent, staat vast uit de betekenis van de dorsvloer, namelijk waar het goede van het ware is, want in de dorsvloer is het koren en met het koren wordt het goede aangeduid dat vanuit het ware is, nrs. 5295, 5410; en eveneens het ware van het goede, nr. 5959; en uit de betekenis van Atad, namelijk het hoedanige van die staat, zoals met de namen van plaatsen elders; dat met de dorsvloer van Atad de staat wordt aangeduid, namelijk tot het goede en ware van de Kerk, komt omdat die was in de overgang van de Jordaan en daarmee wordt de inwijding tot de erkentissen van het goede en het ware aangeduid, waarover in wat volgt; de Jordaan was immers de eerste grens tot het land Kanaän en omdat met het land Kanaän de Kerk wordt aangeduid, worden zo dus met de Jordaan de dingen aangeduid die de eerste van de Kerk zijn of waardoor de ingang tot de Kerk open ligt; vandaar komt het dat met de dorsvloer van Atad de eerste staat wordt aangeduid; en omdat de eerste staat werd aangeduid, vond de rouw aan de dorsvloer plaats, aangezien die was aan deze zijde van de Jordaan en daar het land Kanaän in het zicht had, waarmee de Kerk wordt aangeduid.

Dat de dorsvloer betekent waar het goede van het ware en het ware van het goede is, dus waar de dingen zijn die van de Kerk zijn, staat vast bij Joël: *‘Zonen van Zion, verheugt u en verblijdt u in Jehovah, uw God; de dorsvloeren zijn vol koren en de perskuipen lopen over van most en olie’*, (Joël 2:23,24); de zonen van Zion staan voor de ware dingen vanuit het goede; de dorsvloeren zijn vol koren, staat daarvoor dat er overvloed is van ware en goede dingen.

Bij Hosea: *‘Verblijdt u niet, o Israëel, omdat gij gehoereerd hebt onder uw God, gij hebt het hoerenloon bemind op alle dorsvloeren des korens; de dorsvloer en de perskuip zal hen niet weiden en de most zal haar teleurstellen*, (Hosea 9:1,2); hoereren en het hoerenloon beminnen staat voor de ware dingen vervalsen en de vervalste dingen liefhebben; de dorsvloeren des korens staan voor de vervalste ware dingen van het goede.

Omdat de dorsvloer het goede en eveneens het ware betekende, vierden zij dan, wanneer zij vanuit de dorsvloer inzamelden, het feest der tabernakels, waarover bij Mozes: *‘Het feest der tabernakels zult gij u houden zeven dagen, wanneer gij ingezameld zult hebben van uw dorsvloer en van uw perskuip’*, (Deuteronomium 16:13); het feest der tabernakels betekende de heilige eredienst, dus de eredienst vanuit het goede en het ware, nrs. 3312, 4391.

6538. Welke in de overgang van de Jordaan is; dat dit betekent welke de staat van inwijding is in de erkentissen van het goede en het ware, staat vast uit de betekenis van de Jordaan, namelijk de inwijding in de erkentissen van het goede en het ware, dus van het eerste rijk van de Heer en van de Kerk ten aanzien van de ingang en het laatste ten aanzien van de uitgang, nr. 4255; dat de rivieren waar het land Kanaän zijn grens vond, uitbeeldend waren voor de laatsten in het rijk van de Heer, zie de nrs. 1585, 4116, 4240; vandaar komt het dat met de overgang van de Jordaan de inwijding wordt aangeduid in de erkentissen van het goede en het ware, want de erkentissen van het goede en het ware zijn de eerste dingen waardoor de mens wordt ingewijd in de dingen die van de Kerk zijn.

6539. En zij rouwklaagden daar een grote en zeer zware rouwklage; dat dit de smart betekent, staat vast uit de betekenis van de rouwklage, namelijk de smart; de smart die hier wordt aangeduid, is de smart van de inwijding, nr. 6537; want voordat de erkentissen van het goede en het ware, die de inwijdingen zijn, in het goede kunnen worden ingeplant en zo tot het goede van de Kerk worden, is er smart; er moet immers een andere staat over het natuurlijke worden gebracht en daar moeten de wetenschappelijke dingen anders geordend worden, dus moeten de dingen die de mens tevoren liefhad, vernietigd worden; daarom moet hij ook verzoeken ondergaan; vandaar de smart die wordt uitgebeeld met de zware rouwklage die zij weeklaagden.

6540. En hij maakte zijn vader een rouw zeven dagen; dat dit het einde van de smart betekent, staat vast uit de betekenis van de rouw, namelijk de smart voordat de erkentissen van het goede en het ware zijn ingeplant, nr. 6539; en uit de betekenis van zeven dagen, namelijk een volledige periode van begin tot einde, nrs. 728, 2044, 3845, 6508; hier dus het einde, omdat zij nadat die dagen waren verstreken, de Jordaan overgingen.

6541. En de inwoner van het land, de Kanaäniet, zag de zware rouw in de dorsvloer van Atad; dat dit het opmerken van de smart betekent door het goede van de Kerk, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk opmerken, nrs. 2150, 3764, 4723, 5400; uit de betekenis van de inwoner, namelijk het goede, nrs. 2268, 2451, 2712, 3613; uit de betekenis van het land, hier van dat van Kanaän, waar de inwoner, de Kanaäniet was, namelijk de Kerk, waarover de nrs. 1413, 1437, 1607, 1866, 3038, 3481, 3705; uit de betekenis van de rouw, namelijk de smart, nrs. 6539, 6540; en uit de betekenis van de dorsvloer van Atad, te weten de eerste staat, namelijk die van de inwijding, nrs. 6537, 6538.

Daaruit blijkt dat met de inwoner van het land van Atad, het opmerken van de smart door het goede van de Kerk wordt aangeduid.

6542. En zij zeiden: Dit is een zware rouw voor de Egyptenaren; dat dit betekent dat er smart is voor de wetenschappelijke dingen voordat zij worden ingewijd in de ware dingen van de Kerk, staat vast uit wat eerder in nr. 6539 is gezegd, waar deze dingen zijn ontvouwd.

6543. Deswege noemde men de naam ervan Abel Mizraïm; dat dit het hoedanige van de smart betekent, staat vast uit de betekenis van de naam en van de naam noemen, namelijk het hoedanige, waarover de nrs. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421; en dat oudtijds namen werden gegeven die dingen en staten betekenden, dus de hoedanigheid ervan, nrs. 1946, 3422, 4298; daarom wordt het hoedanige zelf aangeduid met Abel Mizraïm, met welke naam in de oorspronkelijke taal wordt aangeduid ‘rouw der Egyptenaren’.

6544. vers 12,13. *En zijn zonen deden aldus, gelijkterwijs hij hun had geboden. En zijn zonen droegen hem tot het land Kanaän en zij begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpela, welke Abraham met de akker had gekocht tot een bezit des grafs van Efron, de Hethiet, op de aangezichten van Mamre.*

En zijn zonen deden aldus, gelijkterwijs hij hun had geboden, betekent de uitwerking volgens de invloeiing; en zijn zonen droegen hem tot het land Kanaän, betekent dat de Kerk daarheen werd overgebracht; en zij begroeven hem, betekent de wederopwekking daar; in de spelonk des akkers van Machpela, betekent de aanvang van de wederopwekking; welke Abraham met de akker had gekocht, betekent hen die de Heer had verlost; tot een bezit des grafs van Efron, de Hethiet, betekent hen die het ware en het goede van het geloof opnemen en zich laten wederopwekken; op de aangezichten van Mamre, betekent het hoedanige en de hoeveelheid.

6545. En zijn zonen deden aldus, gelijkewijs hij hun had geboden; dat dit de uitwerking volgens de invloeiing betekent, staat vast uit de betekenis van zij deden, namelijk de uitwerking; en uit de betekenis van gebieden, namelijk de invloeiing, nrs. 5486, 5732.

6546. En zijn zonen droegen hem tot het land Kanaän; dat dit betekent dat de Kerk daarheen werd overgebracht, staat vast uit de betekenis van zij droegen, namelijk overgebracht worden, te weten de Kerk, want deze wordt met het land Kanaän aangeduid, nrs. 1413, 1437, 1607, 1866, 3038, 3481, 3705; waarom de Kerk daarheen werd overgebracht, zie nr. 6516.

6547. En zij begroeven hem; dat dit de wederopwekking daar betekent, staat vast uit de betekenis van begraven worden, namelijk de wederopwekking, nrs. 5551, 6516.

6548. In de spelonk des akkers van Machpela; dat dit de aanvang van de wederverwekking betekent, staat vast uit de betekenis van de spelonk des akker van Machpela, namelijk het geloof in het duistere, nr. 2935; en dat Machpela de wederverwekking is, nr. 2970; dus de aanvang van de wederverwekking, want dan is het geloof in het duistere.

6549. Welke Abraham met de akker had gekocht; dat dit diegenen betekent die de Heer had verlost, staat vast uit de betekenis van kopen, namelijk verlossen, waarover de nrs. 6458, 6461; en uit de uitbeelding van Abraham, te weten de Heer, nrs. 1965, 1989, 2011, 2172, 2198, 3245, 3305, 3439, 3703, 4615, 6098, 6185, 6276; en uit de betekenis van de akker, namelijk de Kerk, nrs. 2971, 3766; daaruit blijkt dat met welke Abraham met de akker had gekocht, diegenen worden aangeduid die van de Kerk zijn, die de Heer had verlost.

6550. Tot een bezit des grafs van Efron, de Hethiet; dat dit diegenen betekent die het ware en het goede van het geloof opnemen en zich laten wederverwekken, staat vast uit de betekenis van het graf, namelijk de wederverwekking, nrs. 2916, 2917, 5551, 6459; en uit de uitbeelding van Efron, de Hethiet, namelijk diegenen bij wie het goede en het ware kunnen worden opgenomen, nr. 6458.

6551. Op de aangezichten van Mamre; dat dit de hoedanigheid en de hoeveelheid betekent, staat vast uit de betekenis van Mamre, namelijk de hoedanigheid en de hoeveelheid van de zaak waaraan het is toegevoegd, nrs. 2970, 2980, 4613, 6456.

Dat daar iets speciaals mee wordt aangeduid dat Abraham de spelonk des akkers van Machpela had gekocht, welke voor Mamre is, van Efron, de Hethiet, kan hieruit vaststaan dat dit zo vaak wordt herhaald, zoals in Genesis: *‘Gevestigd werd de akker van Efron, welke in Machpela was, welke voor Mamre was’*, (Genesis 23:17); verder: *‘Daarna begroef Abraham Sarah, zijn echtgenote, tot de spelonk des akkers van Machpela op de aangezichten van Mamre’* en ook nog: *‘Gevestigd werd de akker en de spelonk welke daarin was, aan Abraham tot een bezit des grafs, van de zonen Cheths’*, (Genesis 23:19,20).

En verder in Genesis: *‘Zij begroeven Abraham tot de spelonk van Machpela, tot het veld van Efron, de zoon van Zochar, de Hethiet, welke op de aangezichten van Mamre is, de akker die Abraham kocht van de zonen Cheths’*, (Genesis 25:9,10); verder: *‘Begraaf mij in de spelonk die is in de akker van Machpela, welke op de aangezichten van Mamre is, in het land Kanaän, welke Abraham met de akker heeft gekocht van Efron, de Hethiet, tot een bezit des grafs. De koop van de akker en van de spelonk welke daarin is, van de zonen Cheths’*, (Genesis 49:30-32); en in dit hoofdstuk: *‘Zij begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpela, welke Abraham met de akker had gekocht tot een bezit des grafs van Efron, de Hethiet, op de aangezichten van Mamre’*, (Genesis 50:13).

Het speciale dat met deze veelvuldige herhaling in bijna dezelfde woorden wordt aangeduid, is dat door Abraham, Izaäk en Jakob de Heer wordt uitgebeeld; met hun begrafenis de

wederopstanding en de wederopwekking; met de spelonk des akkers van Machpela de aanvang van de wederverwekking; met Efron, de Hethiet, zij die het goede van het geloof opnemen en zich laten wederverwekken; en met de zonen Cheths de geestelijke Kerk; zo worden dus, omdat die dingen in zijn totaliteit samengenomen, de instauratie van de geestelijke Kerk betekenen, daarom zo vaak dezelfde dingen herhaald.

6552. vers 14. *En Jozef keerde weder naar Egypte, hij en zijn broeders en allen die met hem waren opgeklommen om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader had begraven.*

En Jozef keerde weder naar Egypte, hij en zijn broers, betekent het leven van het Innerlijk Hemelse en van de ware dingen van het geloof in de wetenschappelijke dingen; en allen die met hem waren opgeklommen om zijn vader te begraven, betekent alle dingen die bevorderlijk zijn tot de wederverwekking; nadat hij zijn vader had begraven, betekent om de Kerk weder op te wekken.

6553. En Jozef keerde weder naar Egypte, hij en zijn broers; dat dit het leven van het Innerlijk Hemelse en van de ware dingen van het geloof in de wetenschappelijke dingen betekent, staat vast uit de betekenis van wederkeren, namelijk leven, nrs. 5614, 6518; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het Innerlijk Hemelse, nrs. 5869, 5877, 6177; uit de uitbeelding van de zonen Israëls, die hier zijn broers zijn, namelijk de ware dingen van het geloof in een samenvatting, nrs. 5414, 5879, 5951; en uit de betekenis van Egypte, namelijk de wetenschappelijke dingen, nrs. 1164, 1165, 1186, 1462, 4749, 4964, 4966.

Over het leven van het Innerlijk Hemelse en van de ware dingen van het geloof in de wetenschappelijke dingen is gehandeld in de hoofdstukken waar is gehandeld over Jozef waar hij heer werd van het land van Egypte en aangesteld over het huis van Farao; en daarna waar wordt gehandeld over het reizen van de zonen van Jakob naar Jozef en over het komen van hen en van hun vader Jakob naar Egypte, nrs. 6004, 6023, 6052, 6071, 6077.

6554. En allen die met hem waren opgeklommen om zijn vader te begraven; dat dit alle dingen betekent die bevorderlijk zijn voor de wederverwekking, staat vast uit de betekenis van begraven worden, namelijk de wederverwekking en de wederopstanding, waarover de nrs. 2916, 2817, 4621, 6516 en ten aanzien van de opwekking en de instauratie van de Kerk, nrs. 5551, 6516; alle dingen die daartoe bevorderlijk zijn, worden aangeduid met allen die met hem opklommen; het waren immers het gehele huis van Jozef, en verder het huis van zijn vader en ook de ouderen van het huis van Farao en de ouderen van het land van Egypte; en met het huis van Jozef worden de hemelse dingen van het geestelijke aangeduid, nrs. 6526; met het huis van zijn vader alle dingen die van het geestelijk goede zijn, nr. 6528; met de ouderen van het huis van Farao de dingen die zouden samenstemmen met het goede, nr. 6524; en met de ouderen van het land van Egypte die welke zouden samenstemmen met het ware, nr. 6525; daaruit blijkt dat met allen die met hem waren opgeklommen om te begraven, alle dingen worden aangeduid die bevorderlijk zijn tot de wederverwekking.

Dat begraven nu eens de wederverwekking en dan weer de opstanding betekent en eveneens de opwekking en de instauratie van de Kerk, komt omdat die betekenissen iets eenders behelzen; de wederverwekking immers is de wederopstanding, want wanneer de mens wordt wederverwekt, dan wordt hij van een dode een levende, dus staat hij weder op; eender wanneer de Kerk bij de mens wordt opgewekt en geïnstaureerd, want dit vindt plaats door de wederverwekking, dis door de wederopstanding uit de dood tot het leven.

6555. Nadat hij zijn vader had begraven; dat dit betekent om de Kerk weder op te wekken, staat vast uit de betekenis van begraven worden, namelijk wederopwekken van de Kerk,

waarover nr. 6554; en uit de uitbeelding van Israël, te weten de geestelijke Kerk, nrs. 4286, 6426, 6517, 6522.

6556. vers 15-21. *En Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was en zij zeiden: Misschien zal Jozef ons haat toedragen en al wedergevende ons wedergeven al het boze dat wij hem hebben toegediend.*

En zij geboden tot Jozef, al zeggende: Uw vader heeft geboden, alvorens hij stierf, al zeggende:

Aldus zult gij tot Jozef zeggen: Ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding uwer broederen en hun zonde, omdat zij u het boze hebben toegediend; en nu, vergeef, ik bid u, de overtreding der knechten van de God uws vaders; en Jozef weende als zij tot hem spraken.

En zijn broeders gingen ook en zij vielen voor hem neder en zij zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten.

En Jozef zei tot hen: Vreest niet, omdat, ben ik voor God in de plaats.

En gij had het boze over mij gedacht, God heeft het ten goede gedacht, om te doen volgens deze dag, om een groot volk levend te maken.

En nu, vreest niet, ik zal onderhouden u en uw kleine kinderen; en hij troostte hen en hij sprak op hun hart.

En Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was, betekent de van het ware en het goede vervreemde dingen en de bemerking dat de Kerk is opgewekt; en zij zeiden: Misschien zal Jozef ons haat toedragen, betekent dat zij het innerlijke hebben verworpen; en al wedergevende ons wedergeven al het boze dat wij hem hebben toegediend, betekent dat daarom een straf dreigt naar hetgeen zij verdiend hebben; en zij geboden tot Jozef, al zeggende, betekent de invloeiing uit het innerlijke en de doorvatting daaruit; uw vader heeft geboden alvorens hij stierf, al zeggende, betekent dat het is uit het gebod van de Kerk; aldus zult gij tot Jozef zeggen, betekent de doorvatting uit het innerlijke wat er moet worden gedaan; ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding uwer broederen en hun zonde, betekent de smeekbede en de boetedoening; omdat zij u het boze hebben toegediend, betekent dat zij zich hadden afgekeerd van het goede en het ware welke invloeien; en nu, ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding der knechten van de God uws vaders, betekent de boetedoening en de erkenning van de Goddelijke dingen van de Kerk; en Jozef weende als zij tot hem spraken, betekent de opneming vanuit de liefde; en zijn broeders gingen ook en zij vielen voor hem neder, betekent de onderwerping van de dingen die in het natuurlijke zijn, onder het innerlijke; en zij zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten, betekent dat zij niet hun eigen meester zullen zijn; en Jozef zei tot hen: Vreest niet, betekent de verkwikking uit het innerlijke; omdat, ben ik voor God in de plaats, betekent dat God voorziening zal treffen; en gij had het boze over mij gedacht, betekent dat de dingen die vervreemd waren, niets dan het boze beogen; God heeft het ten goede gedacht, betekent dat het Goddelijke hetzelfde ten goede keert; om te doen volgens deze dag, betekent dat het is volgens de orde uit het eeuwige; om een groot volk levend te maken, betekent dat daaruit het leven is voor hen die in de ware dingen van het goede zijn; en nu, vreest niet, betekent dat zij niet bezorgd moeten zijn; ik zal onderhouden u en uw kleine kinderen, betekent dat zij zullen leven door het innerlijke uit het Goddelijke door het ware dat van het verstand is en door het goede dat van de wil is; en hij troostte hen, betekent de hoop; en hij sprak op hun hart, betekent het vertrouwen.

6557. En Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was; dat dit de van het ware en het goede vervreemde dingen betekent en de bemerking dat de Kerk is opgewekt, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk verstaan en bemerken, waarover de nrs. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 4403-4421, 4567, 4723, 5400; uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, die hier de broeders zijn, namelijk de van het ware en het goede vervreemde dingen; toen zij immers

Jozef wilden doden en zij hem verkochten, beeldden zij de van het ware en het goede vervreemde dingen uit; dat die staat hier wordt aangeduid, blijkt uit hun woorden: Zij zeiden: Misschien zal Jozef ons haat toedragen en al wedergevende ons wedergeven al het boze dat wij hem hebben toegediend; vandaar komt het dat zij toen het tegengestelde hebben uitgebeeld; uit de betekenis van dood zijn, namelijk wederopgewekt zijn, te weten de Kerk, waarover de nrs. 3326, 3498, 3505, 4618, 4621, 6036, 6221; en uit de uitbeelding van Israël, die hier de vader is, te weten de Kerk, nrs. 4286, 6426; daaruit blijkt dat met Jozefs broederen zagen dat hun vader dood was, de bemerking wordt aangeduid van de zijde van de dingen die van het ware en het goede zijn vervreemd, dat de Kerk is opgewekt.

6558. En zij zeiden: Misschien zal Jozef ons haat toedragen; dat dit betekent dat zij het innerlijke hebben verworpen, staat vast uit de betekenis van haat toedragen, namelijk zich afkeren en verwerpen; en uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nrs. 6177, 6224; niet dat Jozef hen heeft verworpen, maar dat zij Jozef hebben verworpen; dat aan het innerlijke, te weten Jozef, datgene wordt toegekend dat van het uiterlijke is, dus zijn broers, is volgens de schijn, zoals dat aan Jehova haat en wraak wordt toegekend; die zijn evenwel bij de mens.

6559. En al wedergevende ons wedergeven al het boze dat wij hem hebben toegediend; dat dit betekent dat daarom een straf dreigt naar hetgeen zij verdiend hebben, staat vast uit de betekenis van het boze wedergeven dat wij hem hebben toegediend, namelijk de straf naar hetgeen zij verdiend hebben, want het wedergeven van het boze dat iemand heeft meegemaakt, is de straf vanuit hetgeen men verdiend heeft.

Hoe het gesteld is met het wedergeven van het boze of met de straffen in de geestelijke wereld, moet gezegd worden, omdat daaruit blijkt wat de innerlijke zin van deze woorden is: indien boze geesten enig boze doen in de wereld der geesten boven datgene uit waarmee zij zich vanuit het leven in de wereld hebben doordrenkt, dan zijn terstond bestraffers aanwezig en tuchtigen hen, geheel en al volgens de graad die zij overschrijden; want het is een wet in het andere leven dat niemand erger moet worden dan hij in de wereld is geweest; degenen die gestraft worden, weten volstrekt niet vanwaar die bestraffers weten dat het boze boven datgene uitgaat waarmee zij zich hadden doordrenkt, maar zij worden daarover ingelicht dat er zo'n orde in het andere leven is dat het boze zelf de straf met zich heeft, zodat het boze van de daad geheel en al verbonden is met het boze van de straf, dat wil zeggen, dat in het boze zelf de straf ervan gelegen is en dus dat het volgens de orde is dat de vergelders terstond aanwezig zijn; zo vindt dit plaats wanneer boze geesten in de wereld der geesten het boze doen; maar in hun hel tuchtigt de een de ander volgens het boze waarmee zij zich daadwerkelijk in de wereld hadden doordrenkt, want dat boze dragen zij met zich in het andere leven.

Hieruit kan vaststaan hoe het moet worden verstaan dat daarom een straf dreigt naar hetgeen zij verdiend hebben, wat wordt aangeduid met al wedergevende ons wedergeven al het boze dat wij hem hebben toegediend.

Voor wat betreft de goede geesten, indien zij bij geval boos spreken of het boze doen, dan worden zij niet gestraft, maar het wordt hun vergeven en zij worden eveneens verontschuldigd, want het doel van hen is niet boos spreken of het boze doen en zij weten dat zulke dingen bij hen zijn opgewekt door de hel, zodat zij niet zijn voortgekomen uit hun schuld; dit merkt men ook op aan hun verweer en daarna aan hun smart.

6560. En zij geboden tot Jozef, al zeggende; dat dit de invloeiing uit het innerlijke betekent en de doorvatting daaruit, staat vast uit de betekenis van gebieden, namelijk de invloeiing, nrs. 5486, 5732; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nrs. 6177, 6224; en uit de betekenis van zeggen, namelijk doorvatten, waarover meermalen elders; vandaar wordt met

zij geboden tot Jozef, al zeggende, de invloeiing uit het innerlijke aangeduid en daaruit de doorvatting.

Dat ‘zij geboden tot Jozef’ de invloeiing is uit het innerlijke in het uiterlijke, maar niet uit het uiterlijke in het innerlijke, is omdat alle invloeiing komt uit het innerlijke en nooit enige invloeiing uit het uiterlijke, zie nr. 6322.

6561. Uw vader heeft geboden alvorens hij stierf, al zeggende, dat dit betekent dat het is uit het gebod van de Kerk, staat vast uit de betekenis van Israël, die hier de vader is, te weten de Kerk, nrs. 4286, 6426; en uit de betekenis van gebieden, namelijk de invloeiing, nr. 6560; hier het gebod, omdat het van de Kerk is, dus uit het Goddelijke; en uit de betekenis van alvorens hij stierf, namelijk toen de Kerk er nog was.

Dat het is uit het gebod van de Kerk dat men zijn broeder of de naaste moet vergeven, staat vast uit de woorden van de Heer bij Mattheüs: *‘Petrus zei tot Jezus: Heer, hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen en moet ik hem vergeven; tot zevenmaal toe?’*

Jezus zei tot hem: Ik zeg u, niet tot zevenmaal toe, maar tot zeventigmaal zeven maal’, (Mattheüs 18:21,22); maar bij de Joodse natie was het ingeënt dat zij nooit zouden vergeven, maar eenieder tot vijand zouden hebben die hen op de een of andere wijze had beledigd en zij meenden dan dat het geoorloofd was hem haat toe te dragen en naar believen te handelen en te doden; de oorzaak hiervan was dat die natie in de uiterlijke dingen alleen zonder het innerlijke was, dus in geen gebod van de innerlijke Kerk; vandaar kwam het dat Jozefs broers zozeer vreesden dat Jozef hun haat zou toe dragen en hun het boze vergelden.

6562. Aldus zult gij tot Jozef zeggen; dat dit de doorvatting van het innerlijke betekent wat er moet worden gedaan, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen van het Woord, namelijk doorvatten, nrs. 1791, 1815, 1819, 1822, 1919, 2080, 2619, 2862, 3509, 5687, 5743; en uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nrs. 6177, 6224, 6560; dat het de doorvatting is wat er moet worden gedaan, wordt aangeduid met ‘aldus zult gij zeggen’.

6563. Ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding uwer broederen en hun zonde; dat dit de smeekbede en de boetedoening betekent, staat vast uit de betekenis van ‘ik bid u, vergeef, ik bid u’, namelijk de smeekbede; en dat het ook de boetedoening is, blijkt uit de belijdenis dat zij overtreden en gezondigd hebben en eveneens uit wat volgt, namelijk dat zij zich aan Jozef tot knechten opdroegen.

Er wordt gezegd overtreding en eveneens zonde ter wille van het huwelijk van het ware en het goede in de afzonderlijke dingen van het Woord, want de overtreding duidt het boze tegen het ware aan, wat minder is en de zonde, het boze tegen het goede, wat erger is; vandaar komt het dat zowel het ene als het andere wordt gezegd, zoals eveneens elders, zoals in Genesis:

‘Jakob zei tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat mijn zonde, dat gij mij hebt achtervolgd’, (Genesis 31:36).

Bij Jesaja: *‘Ik zal uw overtredingen verdelgen zoals een wolk en uw zonden zoals een wolk’,* (Jesaja 44:22).

Bij Ezechiël: *‘In zijn overtreding welke hij overtreden heeft en in zijn zonde welke hij gezondigd heeft, in die zal hij sterven’,* (Ezechiël 18:24).

Bij dezelfde: *‘Terwijl uw overtredingen worden onthuld, zodat uw zonden verschijnen in al uw werken’,* (Ezechiël 21:24).

Bij David: *‘Gezegend is hij wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is,* (Psalm 32:1).

6564. Omdat zij u het boze hebben toegediend; dat dit betekent dat zij zich hadden afgekeerd van het goede en het ware welke invloeiën, staat vast uit de betekenis van het boze, namelijk de afkeer, nr. 5746; dat het de afkeer van het goede en het ware is die invloeiën, wordt

aangeduid met, zij hebben u toegediend, want Jozef is het Innerlijk Hemelse en Goede, nrs. 5805, 5826, 5827, 5869, 5877, door dit vloeien het goede en het ware in uit de Heer. Met de invloeiing door het innerlijke is het als volgt gesteld: de Heer vloeit aanhoudend door het innerlijke van de mens in met het goede en het ware; het goede geeft het leven en de warmte ervan, namelijk de liefde; het ware echter geeft de verlichting en het licht ervan, namelijk het geloof; maar wanneer die invloeiing bij de bozen plaatsvindt, dus in de uiterlijke dingen, dan ondervindt het tegenstand en wordt verworpen, of wordt verdraaid, dan wel verstikt en dan worden naar gelang van de verwerping, verdraaiing of verstikking de innerlijke dingen gesloten, terwijl er alleen hier en daar een ingang open staat, zoals door spleten rondom; vandaar blijft bij de mens het vermogen bestaan van denken en willen, maar tegen het ware en het goede; dit toesluiten dringt meer en meer naar de uiterlijke dingen door naar gelang van het leven van het boze en van de overreding van het valse daaruit en dit tot aan het zinlijke toe, waar vanuit daarna het denken is; de wellusten en de begeerten nemen dan alles weg; in zo'n staat zijn degenen die in de hellen zijn; want aan de bozen die in het andere leven komen, wordt alle inachtneming van het eerbare en het goede ter wille van gewin, eerbewijzen en faam afgenomen en dan zijn zij in het zinlijke.

6565. En nu, ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding der knechten van de God uws vaders; dat dit de boetedoening betekent en de erkenning van de Goddelijke dingen van de Kerk, staat vast uit de betekenis van ik bid u, vergeef, ik bid u, de overtreding, namelijk de belijdenis dat zij hebben overtreden en de boetedoening; uit de betekenis van de knechten van de God uws vaders, namelijk de erkenning van de Goddelijke dingen van de Kerk, want daarmee dat zij zeggen dat zij de knechten van de God zijns vaders zijn, erkennen zij dat zij de God van de Kerk dienen en dus erkennen zij de Goddelijke dingen daar; met Israël immers, die hier de vader is, wordt de Kerk aangeduid, nrs. 4286, 6426.

6566. En Jozef weende als zij tot hem spraken; dat dit de opneming vanuit de liefde betekent, staat vast uit de betekenis van wenen, namelijk een aanuiding zowel van treurnis als van liefde, nrs. 3801, 5480, 5873, 5927, 5930; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het Innerlijk Hemelse, nrs. 5805, 5826, 5827, 5869, 8577, 6177, 6224; en uit de betekenis van spreken, namelijk de invloeiing en de opneming daaruit, nr. 5797; de invloeiing immers is uit het Innerlijk Hemelse, te weten Jozef en de opneming is van de zijde van de ware dingen in het natuurlijke, namelijk de broers; daaruit blijkt dat met Jozef weende als zij tot hem spraken, de opneming vanuit de liefde wordt aangeduid.

6567. En zijn broeders gingen ook en zij vielen voor hem neder; dat dit de onderwerping betekent van de dingen die in het natuurlijke zijn, onder het innerlijke, staat vast uit de uitbeelding van de zonen Israëls, die hier de broers zijn, namelijk de geestelijke ware dingen in het natuurlijke, nrs. 5414, 5879, 5051; uit de betekenis van zij vielen voor hem neder, namelijk de onderwerping; en uit de betekenis van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; daaruit blijkt dat met zijn broeders gingen en vielen voor hem neder, de onderwerping wordt aangeduid van de dingen die in het natuurlijke zijn, onder het innerlijke. In dit hoofdstuk wordt gehandeld over de instauratie van de geestelijke Kerk en hier nu over de onderwerping van de dingen die in het natuurlijke zijn, onder het innerlijke, ten aanzien van deze onderwerping dient men het volgende te weten, dat de geestelijke Kerk geenszins bij iemand kan worden ingesteld indien niet de dingen die van de natuurlijke of uiterlijke mens zijn, onderworpen waren aan de geestelijke of innerlijke mens; zolang alleen het ware dat van het geloof is bij de mens overheerst en niet het goede dat van de naastenliefde is, zolang is de natuurlijke of uiterlijke mens niet onderworpen aan de geestelijke of innerlijke; maar zodra het goede heerst, onderwerpt zich de natuurlijke of uiterlijke mens en dan wordt die mens een geestelijke Kerk.

Dat dit zo is, kan men hieraan herkennen dat hij vanuit aandoening doet wat het ware leert en dat hij niet tegen die aandoening handelt, hoezeer het natuurlijke ook begeert; de aandoening zelf en vandaar de rede heerst en onderwerpt in het natuurlijke de verkwikkingen van de liefde van zich en van de wereld en tevens de begoochelingen die daar de wetenschappelijke dingen hebben vervuld; en tenslotte zo dat die onderwerping tot de liefelijke dingen van hem behoort en dan rust het natuurlijke en daarna volgt samenstemming en wanneer het samenstemt, neemt het deel aan het liefelijke van het innerlijke.

Hieruit kan men weten wat er wordt verstaan onder de onderwerping van de dingen die in het natuurlijke zijn onder het innerlijke; deze onderwerping wordt aangeduid met ‘zijn broeders gingen en zij vielen voor hem neder en zij zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten’.

6568. En zij zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten; dat dit betekent dat zij niet hun eigen meester zullen zijn, staat vast uit de betekenis van de knechten, namelijk zonder het vrije vanuit het eigene zijn, dus niet hun eigen heer en meester, nrs. 5760, 5763.

6569. En Jozef zei tot hen: Vreest niet; dat dit de verkwikking uit het innerlijke betekent, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; en uit de betekenis van vreest niet, namelijk niet bezorgd zijn en omdat Jozef hen in wat nu volgt van die bezorgdheid afbrengt door hen te troosten en op hun hart te spreken, wordt hier daarom met vreest niet de verkwikking aangeduid.

6570. Omdat, ben ik voor God in de plaats; dat dit betekent dat God voorziening zal treffen, staat vast uit de betekenis van ben ik voor God in de plaats, namelijk niet God zijn, maar dat God voorziening zal treffen.

6571. En gij had het boze over mij gedacht; dat dit betekent dat de dingen die vervreemd waren, niets dan het boze beogen, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Jakob, die hier gij zijn, namelijk de van het ware en het goede vervreemde dingen, waarover nr. 6557; toen zij immers het boze dachten tegen Jozef, beeldden zij de vervreemde dingen uit; uit de betekenis van over mij het boze denken, namelijk het boze beogen, want het boze dat men tegen iemand denkt, dat beoogt men; en omdat de vervreemde dingen niet het goede kunnen beogen, wordt er daarom gezegd dat zij niets dan het boze beogen.

Hiermee dat de van het ware en het goede vervreemde dingen niets dan het boze beogen is het als volgt gesteld: de mens die van het goede en het ware is vervreemd, streeft niets dan het boze na, want hij kan het goede niet beogen; en wat hij beoogt, dat regeert bij hem en ligt dus in al zijn denken en eveneens in de kleinste dingen van hem, want het oogmerk of het doel is het eigenlijke leven zelf van de mens; het doel immers is zijn liefde en de liefde is het leven; en, wat meer is, de mens is geheel en al zodanig als het einddoel bij hem is en eveneens is zijn beeltenis zodanig in het licht van de hemel; en wat misschien verwondering zal wekken, hoedanig zijn beeltenis in het algemeen is, zodanig is de beeltenis van de kleinste dingen van zijn wil; dus is de mens geheel en al zijn einddoel.

Daaruit kan vaststaan dat een mens die een boos einddoel is, op geen enkele manier onder degenen kan zijn die goede einddoelen zijn, dus wie in de hel zijn kunnen op geen enkele manier in de hemel zijn; immers de einddoelen zijn met elkaar in botsing en de goede einddoelen overwinnen, omdat die uit het Goddelijke zijn; daarvandaan kan ook vaststaan dat diegenen niet juist denken die geloven dat iedereen in de hemel kan worden toegelaten, alleen vanuit barmhartigheid; indien immers degene die een boos einddoel is, in de hemel komt, dan verkeert zijn leven in nood, net als bij iemand die in doodsstrijd ligt en wordt hij afgrijselijk gemarteld, behalve nog dat hij in het licht van de hemel daar als een duivel verschijnt.

Daaruit blijkt dat zij die vervreemd zijn van het ware en het goede, niet anders dan het boze kunnen denken; en dat dit boze in de kleinste dingen van hun denken en hun wil is, blijkt

duidelijk uit de sfeer die vanuit hen van verre wordt uitgewasemd; het wordt immers vanuit die doorvat hoedanig zij zijn; die sfeer is als het ware een geestelijke uitdamping vanuit de afzonderlijke dingen van het leven.

6572. God heeft het ten goede gedacht, dat dit betekent dat het Goddelijke dit ten goede keert, staat vast uit de betekenis van denken ten goede, namelijk beogen, nr. 6571, maar omdat het van God wordt gezegd, is het ten goede keren, want wat God beoogt, dat doet Hij.

6573. Om te doen volgens deze dag; dat dit betekent dat het is volgens de orde uit het eeuwige, staat vast uit de betekenis van doen wanneer het wordt gezegd van het Goddelijke, namelijk de orde, want al wat het Goddelijke doet, is orde; en uit de betekenis van volgens deze dag, namelijk uit het eeuwige, waarover de nrs. 2838, 3998, 4304, 6165, 6298.

6574. Om een groot volk levend te maken; dat dit betekent dat daaruit het leven is voor hen die in de ware dingen van het goede zijn, staat vast uit de betekenis van levend maken, namelijk het geestelijk leven, nrs. 5890, 6032; uit de betekenis van het volk, namelijk het ware, waarover de nrs. 1259, 1260, 3295, 3581, 4619; hier het ware van het goede, omdat er wordt gezegd een groot volk; het ware immers dat vanuit het goede is, is groot vergeleken bij het ware waar het goede uit voortkomt, want dat ware, namelijk dat wat vanuit het goede is, is in zich het goede, omdat het gevormd is uit het goede, dus het goede in zijn vorm.

De woorden die Jozef nu tot zijn broederen sprak, namelijk, ‘Gij had het boze over mij gedacht, God heeft het ten goede gedacht, om te doen volgens deze dag, om een groot volk levend te maken’, zijn woorden die een verborgenheid van de hemel in zich bevatten; deze verborgenheid is de volgende: De Heer laat het de helsen in het andere leven toe, de goeden in verzoeking te leiden, dus om valse en boze dingen in te gieten, wat zij ook met alle inspanning doen, want wanneer zij dat doen, zijn zij in hun leven en in de verkwikking ervan; maar dan is de Heer Zelf rechtstreeks en door de engelen indirect aanwezig bij hen die in verzoeking zijn en Hij wederstaat door de valse dingen van de helse geesten te weerleggen en het boze van hen te verstrooien, vandaar verkwikking, hoop en overwinning; zo worden de ware dingen van het geloof en de goede dingen van de naastenliefde bij hen die in de ware dingen van het goede zijn, innerlijk ingeplant en sterker bevestigd; dit is het middel waardoor het geestelijk leven wordt gegeven.

Hieruit kan vaststaan wat in de innerlijke zin wordt aangeduid met de woorden in dit vers, namelijk dat zij die vervreemd zijn van het ware en het goede, zoals die geesten zijn die verzoeken teweegbrengen, niets dan het boze beogen, maar dat het Goddelijke het ten goede keert en dit volgens de orde uit het eeuwige, waarvandaan diegenen het leven hebben die in de ware dingen van het goede zijn.

Men moet immers weten dat de helse geesten aan wie het wordt toegestaan de goeden op die wijze te treiteren, niets dan het boze beogen; zij willen hen immers met alle kracht uit de hemel neertrekken en in de hel werpen; iemand naar de ziel, dus tot in het eeuwige, verderven, is immers het verkwikkelijke zelf van hun leven; maar niet het minste wordt hun uit de Heer toegelaten, dan alleen te dien einde dat daaruit het goede tevoorschijn zal komen, namelijk dat het ware en goede bij hen die in verzoeking zijn, in vorm gebracht en versterkt zal worden.

In de gehele geestelijke wereld regeert het einddoel dat uit de Heer voortgaat en dat is, dat hoegenaamd niets, zelfs niet het kleinste, gebeurt, tenzij daaruit het goede tevoorschijn kan komen; vandaar wordt het rijk van de Heer het rijk der einddoelen en der nutten genoemd.

6575. En nu, vreest niet; dat dit betekent dat zij niet bezorgd moeten zijn, staat zonder ontvouwing vast.

6576. Ik zal onderhouden u en uw kleine kinderen; dat dit betekent dat zij zullen leven door het innerlijke uit het Goddelijke door het ware dat van het verstand is en door het goede dat van de wil is, staat vast uit de betekenis van onderhouden, namelijk de invloeiing van het goede en het ware, nr. 6106, dus het leven door het ware en het goede; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; maar omdat het geestelijk leven niet is uit het innerlijke, maar door het innerlijke uit de Heer, wordt er gezegd door het innerlijke uit het Goddelijke; met u en uw kleine kinderen, worden de geestelijke ware dingen in het natuurlijke aangeduid en de onschuld die is in de dingen die zullen leven door het innerlijk ware en goede uit het Goddelijke.

Dat onderhouden het leven door het ware en het goede is, komt omdat de geestelijke spijs de wetenschap, het inzicht en de wijsheid is, dus het ware en het goede, zie de nrs. 56-58, 681, 4792, 5293, 5340, 5342, 5576, 5579.

Dat er wordt gezegd het ware dat van het verstand is en het goede dat van de wil is, komt omdat al het ware tot het verstand behoort en al het goede tot de wil; het verstand is immers de ontvanger van het ware en de wil is de ontvanger van het goede.

6577. En hij troostte hen; dat dit de hoop betekent staat vast uit de betekenis van troosten, namelijk de onrust van het gemoed kalmeren met hoop, nr. 3610.

6578. En hij sprak op hun hart; dat dit het vertrouwen betekent, staat vast uit de betekenis van op het hart spreken, namelijk vertrouwen geven, dus dat hun niet iets van het boze zal overkomen; spreken immers is invloeiing, nrs. 2851, 5481, 5797 en het hart de wil, nrs. 2930, 3883; dus is spreken op het hart de invloeiing in de wil en daaruit het vertrouwen.

Daaruit blijkt ook dat het huwelijk van het ware, dat van het verstand is en van het goede, dat van de wil is, in de afzonderlijke dingen van het Woord is, want van troosten wordt gesproken met betrekking tot het verstand en van spreken op het hart met betrekking tot de wil; vandaar betekent ‘hij troostte hen’ de hoop, want deze is van het verstand door het ware en hij sprak op het hart het vertrouwen, want dit is van de wil door het goede; het echte vertrouwen immers kan niet bij anderen bestaan dan bij hen die in het goede van de naastenliefde zijn en de echte hoop niet bij anderen dan bij hen die in het goede van het geloof zijn.

6579. vers 22,23. *En Jozef woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderd en tien jaren.*

En Jozef zag van Efraïm zonen van het derde gelid; ook de zonen van Machir, de zoon van Menasse, werden geboren op de knieën van Jozef.

En Jozef woonde in Egypte, betekent het leven van de wetenschappelijke dingen van de Kerk uit het innerlijke; hij en het huis zijns vaders, betekent uit het innerlijke en het goede ervan; en Jozef leefde honderd en tien jaren, betekent de staat en het hoedanige; en Jozef zag van Efraïm zonen van het derde gelid, betekent de instauratie van de Kerk ten aanzien van het verstandelijke en de afgeleide dingen ervan; ook de zonen van Machir, de zoon van Menasse, betekent ten aanzien van de wil en de afgeleide dingen ervan; werden geboren op de knieën van Jozef, betekent dat het was uit het met het ware verbonden goede uit het innerlijke.

6580. En Jozef woonde in Egypte, dat dit het leven betekent van de wetenschappelijke dingen van de Kerk uit het innerlijke, staat vast uit de betekenis van wonen, namelijk leven, waarover de nrs. 1293, 3384, 3613, 4451, 6051; uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; en uit de betekenis van Egypte, namelijk de wetenschappelijke dingen van de Kerk, nrs. 4749, 4964, 4966, 6004.

In de voorafgaande dingen van dit hoofdstuk wordt gehandeld over de geestelijke Kerk die moet worden geïnstalleerd; en nadat het uiterlijke of het natuurlijke geheel en al is

onderworpen aan het innerlijke of het geestelijke, wat daarmee wordt aangeduid dat de broeders van Jozef voor hem neervielen en zich als knechten aan hem aanboden, wordt nu gehandeld over die Kerk die geïnstaureerd is en dit wordt in deze verzen daarmee beschreven dat Jozef in Egypte woonde en dat zonen werden geboren vanuit Efraïm en vanuit Machir, de zoon van Menasse.

Bij de mens die een geestelijke Kerk is, is het leven uit het innerlijke in de wetenschappelijke dingen van de Kerk; want de wetenschappelijke dingen zijn bij hem ondergeordend en in zo'n orde gebracht dat zij de invloeiing van het goede en ware opnemen, zodat zij de opnamevaten zijn van de invloeiing van het innerlijke.

Anders is het gesteld bij hen die niet een Kerk zijn; de wetenschappelijke dingen bij hen zijn zo geschikt dat de bevestigende dingen die van het ware en het goede zijn, naar de zijden zijn geworpen en dus zo ver verwijderd zijn van het licht van de hemel; vandaar zijn de dingen die blijven, opnamevaten van het valse en het boze.

6581. Hij en het huis zijns vaders; dat dit betekent uit het innerlijke en het goede ervan, staat vast uit de betekenis van Jozef die hier 'hij' is, namelijk het innerlijke, nr. 6499; en uit de betekenis van het huis, namelijk het goede, nrs. 2048, 3720, 4982.

6582. En Jozef leefde honderd en tien jaren; dat dit de staat en het hoedanige betekent, staat vast uit de betekenis van getallen in het Woord, namelijk dingen, nrs. 575, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 5265, 6174, 6175 en wel de staat en het hoedanige van een ding, nr. 4670; en dus ook het getal honderd en tien, dat de staat en het hoedanige van het leven van de wetenschappelijke dingen uit het innerlijke bevat.

6583. En Jozef zag van Efraïm zonen van het derde gelid; dat dit de instauratie van de Kerk ten aanzien van het verstandelijke en de afgeleide dingen ervan betekent, staat vast uit de uitbeelding van Efraïm, namelijk het verstandelijke van de Kerk, nrs. 3969, 5354, 6222, 6234, 6238, 6267; en uit de betekenis van de zonen van het derde gelid, namelijk de afgeleide dingen, want de zonen en de zonen van de zonen zijn, omdat zij van de ouder afdalen, de afgeleide dingen van datgene wat door de ouder wordt uitgebeeld; de instauratie van de Kerk uit het innerlijke, dat wil zeggen, door het innerlijke uit de Heer, wordt aangeduid met Jozef zag.

Wat het verstandelijke van de Kerk is, dat door Efraïm wordt uitgebeeld, zie nr. 6222.

6584. Ook de zonen van Machir, de zoon van Menasse; dat dit betekent ten aanzien van de wil en de afgeleide dingen ervan, staat vast uit de uitbeelding van Menasse, namelijk het wilsdeel van de Kerk, nrs. 5351, 5353, 5354, 6222, 6238, 6267, 6296; en uit de betekenis van de zonen en van de zonen van zijn zonen, die hier de zonen van Machir zijn, namelijk de afgeleide dingen, zoals eerder in nr. 6583; de afgeleide dingen van het wilsdeel van de Kerk, welke met de zonen van Machir worden aangeduid, zijn de met de ware dingen verbonden goede dingen, dus eveneens de ware dingen vanuit het goede, want de ware dingen die zijn afgeleid vanuit het goede, zijn de vormen van het goede.

Dat de zonen van Machir de met de ware dingen verbonden goede dingen zijn, wordt daarmee aangeduid dat zij geboren werden op de knieën van Jozef, zoals hierna volgt; en dat zij de ware dingen vanuit het goede zijn, wordt aangeduid in het Boek Richteren: 'Vanuit Machir zullen de wetgevers nederdalen', (Richteren 5:14); de wetgevers staan voor de ware dingen vanuit het goede, nr. 6372.

6585. Werden geboren op de knieën van Jozef; dat dit betekent dat het was uit het met het ware verbonden goede uit het innerlijke, staat vast uit de betekenis van baren op de knieën,

namelijk de verbinding van het goede en het ware, nr. 3915; en uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499.

Dat van de zonen van Machir wordt gezegd dat zij geboren werden op de knieën van Jozef, sluit in dat Jozef hen als van hemzelf erkende, want wanneer het zo gezegd wordt, dan wordt er aangeduid dat zij als eigen worden aangenomen, zoals kan vaststaan uit de zonen van Bilha, van wie Rachel zegt: *'Zie mijn dienstmaagd Bilha, kom tot haar en zij bare op mijn knieën en gebouwd worde ook ik vanuit haar'*, (Genesis 30:3).

Dat die zonen door Jozef als de zijne werden erkend, komt omdat door Menasse het wilsdeel van de Kerk wordt uitgebeeld, dus het goede ervan, en het innerlijke, dat door Jozef wordt uitgebeeld, vloeit met het goede in, niet echter met het ware tenzij door het goede; vandaar komt het dat van dezen wordt gezegd dat zij geboren werden op de knieën van Jozef.

6586. vers 24-26. *En Jozef zei tot zijn broeders: Ik sterf; en God zal al bezoekende u bezoeken, en Hij zal u doen opklimmen vanuit dit land tot het land dat Hij Abraham, Izaäk en Jakob heeft gezworen.*

En Jozef bezwoer de zonen van Israëel, al zeggende: Al bezoekende zal God u bezoeken en gij zult mijn beenderen van hier doen opklimmen.

En Jozef stierf, een zoon van honderd en tien jaren; en zij balsemden hem; en hij werd gelegd in een ark in Egypte.

En Jozef zei tot zijn broeders: Ik sterf, betekent de voorzegging dat het innerlijke van de Kerk zal ophouden; en God zal al bezoekende u bezoeken, betekent dat de laatste tijd zal komen; en Hij zal u doen opklimmen vanuit dit land tot het land dat Hij Abraham, Izaäk en Jakob heeft gezworen, betekent dat zij zullen komen tot de staat van de Kerk waarin de Ouden waren geweest; en Jozef bezwoer de zonen Israëls, betekent de verplichting; al bezoekende zal God u bezoeken, betekent wanneer dat laatste van de Kerk zal komen; en gij zult mijn beenderen van hier doen opklimmen, betekent dat er het uitbeeldende van de Kerk zal zijn, niet echter de uitbeeldende Kerk, die ook in het innerlijke is; en Jozef stierf, betekent dat het innerlijke van de Kerk ophield te zijn; een zoon van honderd en tien jaren, betekent de staat toen; en zij balsemden hem, betekent nog steeds beschermd; en hij werd gelegd in een ark in Egypte, betekent de verberging in de wetenschappelijke dingen van de Kerk.

6587. En Jozef zei tot zijn broeders: Ik sterf; dat dit de voorzegging betekent dat het innerlijke van de Kerk zal ophouden, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499, hier het innerlijke van de Kerk, omdat over wat voorafgaat het onderwerp was de geïnstaurerde Kerk uit het innerlijke, dat wil zeggen, door het innerlijke uit de Heer; en uit de betekenis van sterven, namelijk eindigen met zodanig te zijn, nr. 494, dus ophouden; en dat sterven de laatste tijd van de Kerk is, nrs. 2908, 2912, 2917, 2923; de voorzegging over deze tijd wordt aangeduid met Jozef zei tot zijn broers, want in wat nu volgt, tot aan het einde toe, wordt gehandeld over de verdere staat van de Kerk.

Daaruit blijkt dat met Jozef zei tot zijn broers: Ik sterf, wordt aangeduid dat het innerlijke van de Kerk zal ophouden.

Hiermee is het als volgt gesteld: opdat de Kerk er zal zijn, moet zij innerlijke en uiterlijk zijn, want er zijn er die in het innerlijke van de Kerk zijn en er zijn er die in het uiterlijke ervan zijn; eerstgenoemden zijn er weinig, laatstgenoemden echter talrijk; niettemin moet bij hen bij wie de innerlijke Kerk is, ook de uiterlijke zijn, want het innerlijke van de Kerk kan niet gescheiden worden van haar uiterlijke; en eveneens moet bij hen bij wie de uiterlijke Kerk is, ook de innerlijke zijn, maar de innerlijke bij dezen is in het duistere.

Het innerlijke van de Kerk bestaat in het goede te willen vanuit het hart en door het goede te worden aangedaan en het uiterlijke ervan is het handelen daarnaar en wel volgens het ware van het geloof dat men vanuit het goede kent; het uiterlijke van de Kerk echter is de rituele

dingen heilig inacht nemen en de werken van de naastenliefde doen, volgens de geboden van de Kerk; waaruit vaststaat dat het innerlijke van de Kerk is het goede van de naastenliefde met de wil; wanneer dit dus ophoudt, houdt ook de Kerk zelf op, want het goede van de naastenliefde is het wezenlijke ervan; er blijft daarna weliswaar een uiterlijke eredienst, zoals tevoren, maar dan is het geen eredienst, maar een ritus, die in stand wordt gehouden omdat die zo is ingesteld; maar deze ritus die zoals een eredienst verschijnt, is zoals een schil zonder kern, want die het is het uiterlijke dat blijft, waarin niet enig innerlijke is; wanneer de Kerk zodanig is, is zij aan haar einde.

6588. En God zal al bezoekende u bezoeken; dat dit betekent dat de laatste tijd zal komen, staat vast uit de betekenis van bezocht worden, namelijk de laatste tijd, hier die van de onderdrukking van de zonen Israëls in Egypte; in de innerlijke zin de laatste tijd van de Oude Kerk en de eerste van de Nieuwe; deze laatste tijd wordt in het Woord bezoeking genoemd en daarvan wordt gesproken zowel met betrekking tot de Kerk in het algemeen, als met betrekking tot diegenen die binnen de Kerk zijn in het bijzonder; en met betrekking met de Nieuwe Kerk die geboren wordt en tot de Oude Kerk die de geest geeft; in het bijzonder tot de mens van de Kerk die gezaligd wordt en verder eveneens met betrekking tot hem die verdoemd wordt.

Dat deze dingen in het Woord met de bezoeking en met de dag der bezoeking worden aangeduid, kan vaststaan uit deze plaatsen; bij Lukas: *‘Gezegend de Heer, de God Israëls, omdat Hij heeft bezocht en bevrijding teweeg gebracht Zijn volk; door de ingewanden der Barmhartigheid van onze God, in welke ons bezocht heeft de opgang uit de hoogte, om te verschijnen degenen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods’*, (Lukas 1:68,78,79); de profetische uitspraak van Zacharia over de Heer Die geboren is; bezocht worden staat hier voor de opwekking van een nieuwe Kerk en de daarop volgende verlichting van degenen die in onwetendheid van het ware en goede van het geloof waren, dus over hun bevrijding; en daarom wordt gezegd: Hij heeft bezocht en bevrijding teweeg gebracht Zijn volk, Hij heeft bezocht om degenen te verschijnen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods.

Bij Mozes: *‘Jehovah tot Mozes: Vergader de ouderen van Israël en zeg tot hen: Jehovah, de God uwer vaders, is mij verschenen, de God van Abraham, Izaäk en Jakob, al zeggende: Al bezoekende zal Ik u bezoeken en hetgeen ulieden is gedaan in Egypte’*, (Exodus 3:16); en bij dezelfde: *‘Het volk geloofde en zij hoorden dat Jehovah de zonen Israëls had bezocht’*, (Exodus 4:31); bezocht worden staat hier voor de laatste tijd wanneer de Kerk heeft opgehouden en voor de eerste tijd wanneer zij inzet; voor de laatste tijd bij de Egyptenaren en voor de eerste tijd bij de zonen Israëls en dus eveneens voor de bevrijding van hen.

Bij Jeremia: *‘Naar Babel zullen zij worden afgevoerd en aldaar zullen zij zijn tot de dag toe waarop Ik hen zal bezoeken; dan zal Ik de vaten van het huis Gods doen opklimmen en Ik zal ze tot deze plaats wederbrengen’*, (Jeremia 27:22).

Bij dezelfde: *‘Wanneer aan Babel de zeventig jaren zullen vervuld zijn, zal Ik ulieden bezoeken en zal Ik mijn goed woord over u bevestigen en u wederbrengen tot deze plaats’*, (Jeremia 29:10); bezoeken voor bevrijden; in het algemeen voor de laatste tijd van de gevangenschap en van de verlating.

De bezoeking en de dag der bezoeking voor de laatste tijd van de Kerk, bij Jesaja: *‘Wat zult gijlieden doen ten dage van de bezoeking en van de verwoesting; van verre zal dezelve komen; tot wie zult gij vliden om hulp’*, (Jesaja 10:3).

Bij dezelfde: *‘Ziet, de dag van Jehovah komt, gruwelijk en van verontwaardiging en van ontsteking en van toorn, om het land te stellen tot woestheid; Ik zal over het wereldrond het boze bezoeken en over de goddelozen hun ongerechtigheid’*, (Jesaja 13:9,11).

Bij Jeremia: *‘Zij zullen vallen onder de vallenden en ten tijde van hun bezoeking zullen zij aanstoten’*, (Jeremia 8:12).

Bij Hosea: *'De dagen der bezoeking zijn gekomen, de dagen der vergelding zijn gekomen'*, (Hosea 9:7).

Bij Mozes: *'Jehovah tot Mozes: Niettegenstaande ga, leid dit volk in, waarheen Ik u gezegd heb; zie, Mijn Engel zal vóór u gaan, doch ten dage Mijns bezoekens, zal Ik bezoeken over hun zonde'*, (Exodus 32:34).

Bij Lukas: *'Jezus aangaande Jeruzalem: Zij zullen in u niet steen op steen laten, omdat gij de tijd van uw bezoeking niet hebt erkend'*, (Lukas 19:44); de dag der bezoeking voor de Komst van de Heer en de verlichting dan; maar ten opzichte van de Joodse natie, omdat zij niet heeft erkend, voor de laatste tijd van de uitbeeldende dingen van de Kerk bij hen; want nadat Jeruzalem was vernietigd, hielden de slachtoffers op en werd die natie verstrooid.

Bij Ezechiël: *'Hij riep in mijn oren met een grote stem: de bezoeken der stad zijn nabij gekomen en de man zijn werktuig der verderving in zijn hand'*, (Ezechiël 9:1).

Bij Jesaja: *'De Refaïm zullen niet wederopstaan, daarom dat gij hen hebt bezocht, hen hebt uitgeblust'*, (Jesaja 26:14); de Refaïm staan voor het nageslacht van de Oudste Kerk, die vóór de vloed was, die ook de Nefilim en de Enakim werden genoemd, zie de nrs. 567, 581, 1673; gij hebt de Refaïm bezocht en uitgeblust, staat voor de laatste tijd van die Kerk; en verder voor hun onderwerping in de hel, zie hierover de nrs. 1265-1272.

De bezoeking staat voor de vergelding, dus voor de verdoemenis, bij Jeremia: *'Zou Ik om dit niet bezoeking doen; of zou Mijn ziel niet wraak nemen aan een natie die zoals deze is'*, (Jeremia 5:9).

Bij dezelfde: *'Het verderf van Ezau zal Ik over hem brengen ten tijde als Ik hem zal bezoeken'*, (Jeremia 49:8).

Bij Hosea: *'Ik zal over hem zijn wegen bezoeken en zijn werken vergelden'*, (Hosea 4:9).

6589. En Hij zal u doen opklimmen vanuit dit land tot het land dat Hij Abraham, Izaäk en Jakob heeft gezworen; dat dit betekent dat zij zullen komen tot de staat van de Kerk waarin de Ouden waren geweest, staat vast uit de betekenis van het land van Egypte, waar vanuit zij zouden opklimmen, namelijk de verwoeste Kerk; de Egyptenaren beeldden deze daarmee uit dat zij de zonen Israëls onderdrukten en haar ondergang door hun verzinken in de zee Suf; en uit de betekenis van het land Kanaän, waartoe de zonen Israëls zouden opklimmen, namelijk het rijk van de Heer en Zijn Kerk, nrs. 1607, 3038, 3481, 3705, 4447, 4517; dat het de Oude Kerk is of de staat van de Kerk waarin de Ouden waren geweest, wordt daarmee aangeduid dat God heeft gezworen dat land te geven aan Abraham, Izaäk en Jakob, want onder dezen wordt in de hoogste zin de Heer verstaan, in de uitbeeldende zin Zijn rijk in de hemelen en Zijn rijk op aarde, te weten de Kerk, nrs. 1965, 1989, 2011, 3245, 3306, 6098, 6185, 6276; en daarom wil hun het land toezweren zeggen: bevestigen dat zij zullen komen tot de staat van de Kerk waarin de Ouden waren geweest; niet dat de nakomelingen van Jakob daar zouden komen, want die hebben niet tot de staat van die Kerk kunnen komen, maar alleen tot het uiterlijke ervan, namelijk tot de uitbeeldende dingen en nauwelijks tot die uitbeeldingen; maar dat diegenen daartoe zouden komen die met de zonen Israëls worden aangeduid, namelijk allen die van de geestelijke Kerk zijn, zowel zij die het toen waren als zij die komen zouden. Dat zweren is bevestigen vanuit het Goddelijke, zie de nrs. 2842, 3375.

Dat het land Kanaän aan de nakomelingen van Jakob beloofd en gegeven werd, was opdat zij de Kerk zouden uitbeelden; en wel omdat de Kerk van oudsher in dat land was geweest en toen al die plaatsen waren genoemd en uitbeeldend waren geworden, nrs. 3686, 4447, 4516, 4517, 6516.

6590. En Jozef bezwoer de zonen Israëls; dat dit de verplichting betekent, staat zonder ontvouwing vast.

6591. Al bezoekende zal God u bezoeken; dat dit betekent wanneer dat laatste van de Kerk zal komen, staat vast uit de betekenis van bezoeken, namelijk het laatste van de Kerk, waarover eerder in nr. 6588.

6592. En gij zult mijn beenderen van hier doen opklimmen; dat dit betekent dat er het uitbeeldende van de Kerk zal zijn, niet de Kerk, die ook in het innerlijke is, staat vast uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke van de Kerk, nr. 6587; en omdat met hem het innerlijke van de Kerk wordt uitgebeeld, wordt met zijn beenderen datgene aangeduid wat het meest uiterlijke of het laatste van de Kerk is, dus het uitbeeldende van haar; want de uitbeeldende dingen die waren geweest in de Oude Kerk en eveneens die welke bij Jakobs nakomelingen werden ingesteld, waren de laatste dingen van de Kerk, maar datgene wat zij aanduiden en uitbeeldden, waren de innerlijke dingen van de Kerk; deze innerlijke dingen worden aangeduid met het vlees waarin de geest is, maar de uiterlijke met de beenderen; daaruit kan vaststaan hoedanig de Kerk is wanneer zij alleen in de uiterlijke dingen zonder de innerlijke is, namelijk zoals het benig geraamte van de mens zonder het vlees.

Dat bij het Israëlitische en het Joodse volk niet de Kerk is geweest, maar slechts het uitbeeldende van de Kerk, zie de nrs. 4281, 4288, 4307, 4500, 4680, 4844, 4847, 4903, 6304; en dat het uitbeeldende van een Kerk bij hen niet eerder is ingesteld dan nadat zij ten aanzien van het innerlijke geheel en al verwoest waren en dat zij anders de heilige dingen zouden hebben ontwijld, nr. 4289.

6593. En Jozef stierf; dat dit betekent dat het innerlijke ophield te zijn, staat vast uit de betekenis van sterven, namelijk eindigen zodanig te zijn, nr. 494, 6587; en uit de uitbeelding van Jozef, namelijk het innerlijke, nr. 6499; over de Kerk, hoedanig zij is wanneer het innerlijke heeft opgehouden, zie de nrs. 6587, 6592.

6594. Een zoon van honderd en tien jaren; dat dit de staat toen betekent, staat vast uit de betekenis van honderd en tien jaren, namelijk de staat en het hoedanige van het leven van de wetenschappelijke dingen uit het innerlijke, waarover nr. 6582; dat jaren staten zijn, zie de nrs. 487, 488, 493.

6595. En zij balsemden hem; dat dit de voortdurende bescherming betekent, staat vast uit de betekenis van balsemen, namelijk de bescherming voor de besmetting van het boze, nrs. 6503, 6504.

Omdat hier wordt gehandeld over het einde van de Kerk, moet worden gezegd wat er wordt verstaan onder de voortdurende bescherming: wanneer de Kerk eindigt te zijn, wat plaatsvindt wanneer haar innerlijke bij de mens ophoudt, nrs. 6587, 6592, dan blijft toch het uiterlijke; maar het uiterlijke is zodanig, dat het in zich een innerlijke heeft; maar dit innerlijke is dan niet bij de mens en omdat hij niet daarover denkt, wordt hij er niet door aangedaan; maar het is bij de engelen die bij de mens zijn; en omdat de mens van de verwoeste Kerk over het innerlijke niets denkt, noch erdoor wordt aangedaan en het merendeel niet weet dat het er is, kan daarom het innerlijke niet door de mens gekwetst worden; want wat de mens kent en te meer wat hij eenmaal heeft geloofd, dat kan hij kwetsen, niet echter dat waarvan hij of niet weet of niet gelooft dat het is, dan wordt het innerlijke van de Kerk beschermd, opdat het niet door enig boze wordt aangedaan; zo werden dus bij de nakomelingen van Jakob de innerlijke dingen van de Kerk beschermd; zij waren immers in de uiterlijke dingen zonder het innerlijke en wel dermate dat zij zelfs niet eens iets over enig innerlijke wilden weten; daarom werden de innerlijke dingen van de Kerk ook niet aan hen onthuld.

Dat aan Jakobs nakomelingen de innerlijke dingen niet zijn onthuld, opdat zij deze niet zouden kwetsen door ze te ontwijden, zie de nrs. 3398, 3480; en dat diegenen de innerlijke dingen van de Kerk niet kunnen ontwijden die deze niet geloven en te minder degenen die ze niet kennen, nrs. 593, 1008, 1059, 2051, 3398, 3402, 3898, 4289, 4601; verder dat de

innerlijke dingen van de Kerk niet eerder worden onthuld dan wanneer de Kerk verwoest is, omdat zij dan niet langer geloofd worden en dus ook niet ontwijfd kunnen worden, nrs. 3398, 3399.

Deze dingen zijn het die onder de bescherming worden verstaan.

6596. En hij werd gelegd in een ark in Egypte; dat dit de verberging in de wetenschappelijke dingen van de Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van de ark, namelijk datgene waarin iets wordt weggelegd of verborgen; en uit de betekenis van Egypte, namelijk de wetenschappelijke dingen van de Kerk, nrs. 4749, 4964, 4966; en de wetenschappelijke dingen waren in die tijd de erkentissen van de uitbeeldende en de aanduidende dingen die in de Oude Kerk waren geweest; de verberging van het innerlijke in deze dingen wordt met die woorden aangeduid; over de verberging van het innerlijke van de Kerk en vandaar over de bescherming opdat het niet gekwetst zou worden, zie nr. 6595.

Dat de ark datgene is waarin iets wordt verborgen of weggeborgen, kan vaststaan uit de ‘Ark der Getuigenis’, namelijk dat zij daarom ark werd genoemd, omdat daarin de Getuigenis of de Wet werd weggeborgen.

6597. Nu is gehandeld over de innerlijke zin van de dingen in het Boek Genesis; maar omdat in dit Boek alle dingen historisch zijn, uitgezonderd de hoofdstukken 48 en 49, waarin ook profetische dingen staan, kan het daarom nauwelijks verschijnen dat het de innerlijke zin is die werd uiteengezet.

De historische dingen immers houden het gemoed in de letterlijke zin vast en verwijderen het dan van de innerlijke zin en des te meer omdat de innerlijke zin geheel en al van de letterlijke verschilt; deze handelt immers over de geestelijke en de hemelse dingen en de eerstgenoemde zin handelt over wereldse en aardse zaken.

Maar dat de innerlijke zin zodanig is als werd uiteengezet, blijkt uit de afzonderlijke dingen die zijn ontvouwd en voornamelijk hieruit dat die zin mij vanuit de hemel gedicteerd is geweest.

Vervolg over de invloeiing en over het verkeer van de ziel en het lichaam

6598. Het is bekend dat de ene mens meer dan de andere beschikt over het vermogen van verstaan en doorvatten wat eerzaam is in het zedelijk leven, wat gerecht is in het burgerlijk leven en wat goed is in het geestelijk leven; de oorzaak bestaat in de verheffing van het denken tot de dingen die van de hemel zijn; vandaar wordt het denken weggeleid van de uiterlijke zinlijke dingen; degenen immers die alleen vanuit de zinlijke dingen denken, kunnen in het minst niet zien wat het eerzame, het gerechte en het goede is; en daarom vertrouwen zij op anderen en spreken veel vanuit het geheugen en hierdoor schijnen zij zich wijzer toe dan de anderen; zij die echter boven de zinlijke dingen kunnen denken, zijn, indien de dingen in het geheugen geordend zijn, meer dan anderen in het vermogen van verstaan en doorvatten en dit volgens de graad waarin zij dingen beschouwen vanuit het innerlijke.

6599. Hoe het gesteld is met hen die in het zinlijke denken en met hen die boven het zinlijke denken en hoedanig de invloeiing is in beiden, mag uit ondervinding worden meegedeeld. Maar eerst moet men weten dat het denken van de mens is onderscheiden in ideeën en dat de ene idee de andere volgt, zoals het ene woord het andere in het spreken; maar de ideeën van

het denken volgen onmiddellijk de ene op de andere met zo'n snelheid, dat het de mens wanneer hij in het lichaam is, toeschijnt alsof het denken continu is en dat er dus geen onderscheiding is; in het andere leven echter openbaart het zich dat het denken in ideeën is onderscheiden; het spreken immers vindt dan plaats door ideeën, nrs. 2470, 2478, 2479. Hoe het gesteld is met het denken en de ideeën ervan, moet nu worden gezegd, namelijk dat het denken zich in de gezelschappen van geesten en engelen rondom verbreidt en dat het vermogen van verstaan en doorvatten is volgens de uitstrekking daarheen, dat wil zeggen, volgens de invloeiing daaruit; en daarna, dat in één idee van het denken ontelbare dingen zijn en nog meer in één gedachte vanuit ideeën samengesteld.

6600. Het is mij klaarblijkend getoond dat het denken van de mens en eveneens van geesten en ook van engelen, zich rondom verbreidt in verscheidene gezelschappen in de geestelijke wereld, maar het denken van de een op een wijze die verschilt van die van de ander. Opdat ik dit als zeker zou weten, werd het gegeven te spreken met bepaalde gezelschappen tot welke mijn denken doordrong en daaruit werd te weten gegeven wat in het denken invloede, vanuit welk gezelschap dat was en verder waar dat gezelschap was en hoedanig, zodat ik mij niet kon vergissen.

Het vermogen van verstaan en doorvatten bij mens, geest en engel wordt bepaald volgens de uitstrekking van de gedachten en van de aandoeningen tot de gezelschappen.

Degene die in het goede van de naastenliefde en van het geloof is, heeft een uitstrekking tot de gezelschappen van de hemel, rondom volgens de graad waarin hij daarin is en waarin hij in het echte goede is; die stemmen immers de hemel samen, daarom vloeien zij daar uit eigen beweging en rondom heen; maar het zijn andere gezelschappen tot welke de aandoening van het ware doordringt en andere tot welke de aandoening van het goede doordringt; de aandoening van het ware dringt door tot de gezelschappen van de geestelijke engelen, maar de aandoening van het goede tot de gezelschappen van de hemelse engelen.

Omgekeerd echter hebben het denken en de aandoeningen van hen die in het boze en het valse zijn, een uitstrekking tot de helse gezelschappen en dit eveneens volgens de graad van het boze en het valse bij hen.

Er wordt gezegd dat het denken en de aandoeningen van mens, geest en engel zich rondom verbreiden in de gezelschappen en dat daaruit het verstand en de doorvatting is; maar men moet weten dat het volgens de schijn zo gezegd wordt; er is immers geen invloeiing van het denken en van de aandoeningen in de gezelschappen maar vanuit de gezelschappen en wel door de engelen en geesten bij de mens; want, zoals aan het einde van de voorgaande hoofdstukken is getoond, elke invloeiing is uit het innerlijke en dus bij de goeden vanuit de hemel, dat wil zeggen, door de hemel uit de Heer; en bij de bozen is de invloeiing uit de hel.

6601. Op zekere ochtend werd het klaarblijkend getoond dat ieder idee en iedere aandoening, hoe klein ook, ontelbare dingen in zich hebben en verder dat die tot de gezelschappen doordringen; ik werd enige tijd lang in een bepaalde aandoening en in het denken daaruit gehouden en toen werd getoond hoeveel gezelschappen daarvoor samenwerkten; het waren vijf gezelschappen die zich openbaarden door een levend gesprek; zij zeiden wat zij dachten en eveneens dat zij hadden opgemerkt dat die gedachten bij mij waren; bovendien dat zij ook de oorzaken wisten van de dingen die werden gedacht en eveneens de einddoelen, iets waarop ik niet had gelet; de overige gezelschappen, die er verscheidene waren, tot welke het denken zich uitstreckte, werden niet op die wijze geopenbaard; zij waren ook verder verwijderd. Met de uitstrekking van het denken uit de objecten die de zaken zijn waarover men denkt, is het zo gesteld als met de objecten van het gezicht; uit deze verbreidt zich een sfeer van stralen rondom tot op een grote afstand, die in het gezicht van de mens valt en wel tot een grotere of kleinere afstand naar gelang van het roodgloeiende en het vlammege in het object; indien het immers vlammege is, dan verschijnt het veel meer van verre dan indien het nevelig en

zwartachtig is; eender is het met het innerlijk gezicht gesteld, dat van het denken is, uit zijn objecten; de objecten van dit gezicht zijn niet stoffelijk zoals de objecten in de wereld, maar zij zijn geestelijk en zij verbreiden zich tot zulke dingen die in de geestelijke wereld zijn, dus tot de ware en de goede dingen daar en dus tot de gezelschappen die daarin zijn; en zoals het vlamme zich in de wereld het verst rondom verbreidt, zo ook het goede en de aandoening ervan in de geestelijke wereld, want met de aandoening van het goede stemt de vlam overeen. Hieruit kan vaststaan dat de hoedanigheid van het leven van de mens zich geheel en al gedraagt volgens de gezelschappen tot welke zijn denken en aandoeningen zich uitstrekken en volgens de hoedanigheid en de hoeveelheid van de uitstrekking.

6602. Dat de sferen van het denken en de aandoeningen zich overal in het rond uitstrekken tot de sferen van de gezelschappen die ver afgelegd zijn, kon voor mij ook hieruit vaststaan, dat wanneer ik vanuit aandoening over zulke dingen dacht die in het bijzonder een gezelschap uit de verte bewogen, zij dan met mij over dezelfde zaak spraken en zeiden wat zij voelden; dit heeft ettelijke malen plaatsgevonden; het ene gezelschap was aan de rechterzijde, op een tamelijk grote afstand, in het vlak van het lagere deel van de borstholte en het andere was ook aan de rechterzijde, maar meer nabij, in het vlak van de knieën.

Dat afstand die wordt onderscheiden, is vanuit de staat van de aandoening van het ware en het goede; voor zoveel als de staat van het ene gezelschap afwijkt van de staat van het andere, verschijnen de gezelschappen op een afstand verwijderd.

6603. Maar men moet weten dat het denken en de aandoeningen die tot de gezelschappen doordringen, daar niet de gezelschappen in het bijzonder bewegen om zo te denken en te willen zoals de mens, geest of engel doet, uit wie het denken en de aandoeningen uitgaan, maar dat zij binnegaan in de universele sfeer van de aandoening en het denken daaruit van die gezelschappen; vandaar weten de gezelschappen niets daarover; de geestelijke sfeer immers waarin alle gezelschappen zijn, is verschillend bij eenieder; wanneer het denken en de aandoeningen in deze sfeer binnegaan, worden de gezelschappen niet aangedaan.

Alle denken en aandoening gaan binnen in de sferen van de gezelschappen waarmee zij overeenkomen; vandaar komt het dat er uitstrekkingen bestaan naar alle kanten rondom in het vrije, zoals de uitstrekkingen van de stralen uit de objecten in de wereld, die vrijelijk overal doorheen dringen tot het gezicht van eenieder die in de omtrek staat, met een verscheidenheid volgens de helderheid of de zwakheid van het gezicht en eveneens volgens de heldere of duistere atmosfeer; met de helderheid van de sfeer stemt in de geestelijke wereld de aandoening van het ware en het goede overeen.

6604. Er verscheen mij ettelijke malen een engel en zijn aangezicht was duidelijk zichtbaar, dit werd voortdurend gevarieerd volgens de aandoeningen zodanig als die bij hem in orde op elkaar volgden, dus van de ene grens tot de andere, terwijl toch de universeel regerende aandoening bleef, waaraan het kon worden onderkend dat het dezelfde engel was; en ik werd onderricht dat de veranderingen van zijn aangezicht kwamen vanuit de gezelschappen waarmee hij verbonden was en dat zij ontstonden volgens de variaties van vergemeenschapping meer van nabij met het ene gezelschap dan met het andere; en dus opeenvolgend; de uitstrekking immers van de aandoeningen en van het denken heeft haar grenzen en zij verdwijnt in de laatste gezelschappen en gaat heen zoals het gezicht zich in het heelal verliest; binnen de grenzen van die algemene sfeer kunnen de gedachten en de aandoeningen gevarieerd worden en nu eens het ene gezelschap meer nabij zijn dan weer het andere; wanneer zij in het midden van het ene zijn, dan zijn de overige gezelschappen voor hem in de omtrekken, enzovoort, met alle variatie binnen die grenzen.

6605. Het is opmerkenswaardig dat zoals de gehele hemel één mens weergeeft, die vandaar de Grootste Mens wordt genoemd, waarover aan het einde van verscheidene hoofdstukken is gehandeld, dus ieder gezelschap eender een mens weergeeft, want het beeld van de gehele hemel vloeit in de gezelschappen in en maakt dat die eender zijn, niet slechts in de gezelschappen, maar ook in de afzonderlijke personen in het gezelschap; vandaar de menselijke vorm voor de afzonderlijken, want eenieder in een gezelschap van engelen is in kleinste vorm een hemel; de verscheidenheden van hun menselijke vorm gedragen zich volgens het hoedanige van het goede en het ware bij hen; vandaar komt het dat iedere geest en engel in een vorm verschijnt geheel en al volgens de vergemeenschapping van zijn denken en aandoeningen met de gezelschappen; vandaar zijn zij zoals zij in het goede en het ware zijn, dus in een schonere menselijke vorm; maar indien de vergemeenschapping van het denken en van de aandoeningen in de gezelschappen is verbreid niet volgens de hemelse vorm, dan heeft die vorm gebrek aan schoonheid; indien er echter vergemeenschapping is met de helse gezelschappen, dan is de vorm wanstaltig en duivels; en zij die geheel en al in het tegenovergestelde, dus tegen het goede en het ware zijn, omdat zij in het tegenovergestelde, dus tegen de vorm van de hemel zijn, die de menselijke is, verschijnen in het licht van de hemel niet als mensen, maar als monsters; zo verschijnt de gehele hel en dus de gezelschappen daar en dus ook de afzonderlijken in de gezelschappen; ook met een verscheidenheid volgens de graad van de tegenoverstelling van het boze tegen het goede en van het valse daaruit tegen het ware.

6606. Ik heb waargenomen wanneer ik met engelgeesten sprak, dat de aandoeningen en de gedachten verschenen zoals een rivier rondom en dat de zaak van het denken in het midden was, omringd door die rivier en dat deze van daar naar alle kanten was uitgestrekt; waaruit het ook werd geopenbaard dat het denken en de aandoeningen zich overal heen tot de gezelschappen uitstrekten.

6607. Het werd getoond dat het denken met de aandoeningen zich in een cirkel bewegen, wanneer zij zich uitbreiden, bijna volgens de vorm van de kronkelingen van de grijze substantie in de menselijke hersenen; die ronddraaiende vloeiingen verschenen mij lange tijd; het waren trekkingen rondom, buigingen naar binnen, windingen naar binnen en naar buiten, zodanig als genoemde substantie in de hersenen. Maar de vormen van de hemel zijn nog wonderbaarlijker en zodanig dat die nooit begrepen kunnen worden, zelfs niet door de engelen; in zo'n vorm zijn de gezelschappen van de engelen in de hemelen en tot zo'n vorm vloeit het denken van de engelen en bijna in één oogwenk op grote afstand, omdat zij volgens een oneindig volmaakte vorm vloeien.

6608. Verstandelijk licht werd mij gegeven en weer afgenomen, dan weer verminderd en geregeld in de te denken, te spreken en te schrijven dingen en dit meermalen; en het werd mij gegeven de verscheidenheden en de onderscheiden te doorvatten; het licht zelf werd doorvat zoals een beschijning die de substanties van het innerlijk gezicht verlichtte, zoals het schijnsel van de zon de organen van het gezicht; die algemene beschijning maakte dat de objecten van de dingen verschenen, zoals de objecten van de aarde aan het oog dat wordt beschenen; en ik werd onderricht dat die variaties ontstonden volgens de verbindingen met de hemelse gezelschappen.

6609. Het denken en de gesprekken van de gezelschappen waar binnen mijn denken was, werden mij enige malen uitgebeeld door wolken die opklommen en neerdaalden in hemelsblauw; vanuit de vormen, de kleuren en de mate van dichtheid van de wolken werd het gegeven te kennen wat invloede; de waarheden werden uitgebeeld door een hemelsblauwe kleur gemengd met schoon blinkend wit; de blankheid ervan kan niet beschreven worden; de

schijnbaarheden van het ware werden uitgebeeld door een doffe blankheid en de valsheden door zwarte wolken; vandaar kon eveneens de invloeiing van het denken en de aandoeningen worden geweten.

6610. Zolang de mens leeft, worden de ideeën van zijn denken gevarieerd, en wel vermenigvuldigd en gedeeld en dus zo uitgestrekt tot verschillende gezelschappen en nieuwe gezelschappen; bij degenen die in het boze zijn, tot helse gezelschappen, eender bij hen die in overredingen van het valse zijn; bij hen echter die in overredingen van het ware zijn, dat wil zeggen, die in een overredend geloof zijn, worden de ideeën van het denken zeer beperkt. Maar bij hen die worden wederverwekt, worden het denken en de aandoeningen aanhoudend in nieuwe hemelse gezelschappen binnengebracht en groeit de uitstrekking; eveneens worden de vorige gedachten en aandoeningen gedeeld en de gedeelde weer verbonden met ideeën die opnieuw met nieuwe gezelschappen worden vergemeenschaft; vooral worden de algemene dingen met bijzonderheden gevuld en deze weer met afzonderlijke dingen, dus met nieuwe waarheden, waar vanuit de belichting aangroeit.

6611. Ik sprak met geesten over de veranderingen van de staat van het leven van de mens, dat die staat onbestendig is en dat hij omhoog en omlaag wordt gevoerd, namelijk naar de hemel en naar de hel; maar dat zij die zich laten wederverwekken, aanhoudend omhoog worden gevoerd en dus steeds in meer innerlijke hemelse gezelschappen; de uitstrekking van de sfeer in die gezelschappen wordt door de Heer gegeven aan hen die worden wederverwekt, vooral door verzoeking, waarin aan de boze en de valse dingen tegenstand wordt geboden, want dan strijdt de Heer door de engelen tegen de boze en valse dingen en zo wordt de mens binnengeleid in de gezelschappen van die engelen die meer innerlijk zijn; en in die waarin hij eenmaal is binnengeleid, daar blijft hij; en vandaar ontvangt hij eveneens een zich verder uitstrekkend en zich hoger verheffend vermogen van doorvatten.

6612. Uit deze dingen blijkt ook dat hoe uiterlijker de mens denkt, des te minder uitstrekking hij heeft en hoe innerlijker hij denkt, des te groter de uitstrekking die hij heeft; want degenen die uiterlijk denken, dat wil zeggen, die in het zinlijke denken, hebben alleen gemeenschap met de grovere geesten; maar zij die innerlijker, dat wil zeggen, vanuit het redelijke denken, hebben gemeenschap met de engelen; en hoedanig dit verschil is, kan vaststaan uit de dichtheid van de sfeer waarin de zinlijke geesten zijn en uit de zuiverheid van de sfeer waarin de engelen van de hemel zijn; het verschil gedraagt zich zoals het verschil tussen de uitbreiding van de klank en de uitbreiding van het licht en hoe groot dit verschil is, weten diegenen die in de natuurkundige dingen ervaren zijn.

6613. Dat in één idee van het denken ontelbare dingen zijn en nog meer in een denken dat vanuit ideeën is samengesteld, werd te weten gegeven vanuit veel ondervinding en dat hier voor een zeker deel mag worden aangevoerd.

6614. Het werd door levende ondervinding getoond hoe de ideeën van de engelen invloeden in de ideeën van de geesten, die beneden zijn en derhalve in grovere ideeën; een menigte van ideeën vanuit de engelenhemel vertoonde zich zichtbaar zoals een blinkend witte wolk, onderscheiden in kleine deeltjes; ieder klein deeltje, dat uit ontelbare ideeën bestond, bracht één enkelvoudig idee voort bij de geest; en daarna werd getoond dat dit duizenden en duizenden dingen in zich had, die eveneens door een wolk voor het oog van de geesten werden uitgebeeld.

Over deze dingen sprak ik daarna met de geesten, namelijk dat zij kunnen worden toegelicht door de objecten van het gezicht; wanneer één object, dat enkelvoudig verschijnt wordt bekeken met een vergrootglas, dan vertonen zich zichtbaar duizenden niet geziene dingen; zo

zijn bijvoorbeeld kleinere wormpjes die zoals één duister klompje verschijnen, wanneer zij met een microscoop worden bekeken, niet alleen verscheidene, maar eenieder is in een vorm; en indien deze met een nog grotere gezichtsscherpte wordt bekeken, dan ziet men organen, leden, ingewanden en eveneens vaten en vezels; zo is het ook gesteld met de ideeën van het denken; ieder idee bevat duizenden en duizenden dingen, hoewel verscheidene ideeën tezamen, waar vanuit het denken is, slechts zoals een enkelvoudig iets verschijnen. Niettemin hebben de ideeën van het denken van de een meer dingen in zich dan de ideeën van een ander; de veelheid die zij bevatten, gedraagt zich naar de uitstrekking tot de gezelschappen.

6615. Wanneer het denken van de engelen tot de lagere dingen neer glijdt, verschijnt zij zoals eerder gezegd, zoals een blinkend witte wolk; maar wanneer het denken van de engelen die in de hogere hemelen zijn, neer glijdt, dan verschijnt zij zoals een vlamachtig licht waar vanuit een trilling van glans is; die blinkend witte wolk en dat vlamachtige licht zijn niets anders dan de ontelbare dingen die in hun denken zijn; wanneer deze invloeden in het denken van de geesten die beneden zijn, dan vertonen zij zich slechts als één: het licht en de glans vloeit in hun denken in en het vlamachtige in de aandoening, die van de liefde is en die de ideeën leidt en ze verbindt; maar het lichtend vlamachtige en het trillend glanzende verschijnt niet aan hen, maar zij werden door mij gezien, opdat ik zou weten dat de hogere dingen invloeden in de lagere en dat het ontelbare dingen zijn die zoals één worden bemerkt.

6616. Dat er in één idee zo vele dingen liggen, kon voor mij ook hieruit vaststaan dat wanneer ik geesten met mij hoorde spreken, ik alleen al vanuit de klank van hun stem in hun spraak kon doorvatten of zij spraken vanuit huichelarij of vanuit oprechtheid of vanuit vriendschap, dan wel vanuit het goede van de liefde; dit kan de mens zien vanuit de gelaatstrekken van de ander en eveneens enigermate horen vanuit diens spraak; want wanneer een mens een gelaat ziet dat hem blij tegemoet komt en woorden hoort die innemend zijn, dan kan hij bemerken of daarin gehuichel is of sluwheid of vrolijkheid van nature dan wel voor de gelegenheid, of schroom of vriendschap of waanzin en meer dingen; dit is eveneens een aanwijzing dat ieder idee ontelbare dingen in zich heeft.

Toen ik over deze dingen met de geesten sprak, waren sommigen van hen ongelovig en daarom werden zij opgeheven in een hogere streek en toen zij daar vandaan met mij spraken zeiden zij dat zij talloze dingen zagen in ieder idee van mijn denken; en toen geloofden zij.

6617. Dat één idee ontelbare dingen in zich draagt, kon voor mij ook hieruit vaststaan dat de engelen in één ogenblik bij een geest en bij een mens diens leven doorvatten, wanneer zij hem slechts horen spreken of wanneer zij een blik slaan in zijn denken; dit kunnen de engelen van de lagere hemelen zien en de engelen van de hogere hemel nog meer.

Een zekere goede geest werd in de eerste hemel opgeheven en van daar sprak hij met mij en zei dat hij oneindig veel dingen zag in de dingen die ik toen las in het Woord. terwijl ik toch een enkelvoudig denken daarover had; daarna werd hij in een innerlijker hemel opgeheven en van daar zei hij dat hij nu nog meer dingen zag en wel zo vele, dat de vorige dingen die hij had gezien, voor hem naar verhouding grof waren; van daar werd hij daarna tot een nog innerlijker hemel opgeheven, waar de hemelse engelen zijn; en van daar zei hij dat de dingen die hij eerder had gezien, nauwelijks iets waren ten opzichte van de dingen die hij nu zag; terwijl dit voortduurde, vloeiden verschillende dingen die van daar kwamen in en ik werd erdoor aangedaan.

6618. Zekere geesten beroemden zich daarop dat zij alle dingen wisten; die geesten hebben in de Grootste Mens betrekking op het geheugen; maar het werd hun gezegd dat er eindeloos vele dingen zijn die zij niet weten, ja zelfs dat één idee gevuld kan worden met eindeloos vele

dingen en dat die idee toch verschijnt zoals enkelvoudig; verder dat zij, indien de ideeën tot in het eeuwige dagelijks met tal van zaken werden vervuld, zelfs niet eens alle algemene dingen zouden kunnen weten en dat zij daaruit konden opmaken hoeveel het is wat zij niet weten; dit werd hun eveneens getoond totdat zij het erkenden.

Een engel sprak met hen door veranderingen van staat, maar zij konden de dingen die hij sprak niet verstaan en toen werd tot hen gezegd dat iedere verandering eindeloos vele dingen bevatte, die echter bij hen zelfs niet eens werden opgemerkt, want behalve dat zij ze niet verstonden, werden zij er ook niet door aangedaan.

6619. Dat de ideeën van het denken ontelbare dingen in zich hebben en dat zij die in volgorde in zich hebben vanuit de innerlijke dingen, bleek mij ook wanneer ik 's morgens en 's avonds het Gebed van de Heer las; telkens werden dan de ideeën van mijn denken geopend naar de hemel en vloeiden talloze dingen in, zodat ik helder bemerkte dat de ideeën van het denken opgevat vanuit de inhoud van het Gebed, gevuld werden vanuit de hemel; en eveneens werden er zulke dingen ingegoten die niet kunnen worden uitgesproken en ook niet door mij konden worden begrepen; ik voelde slechts de daaruit voortspruitende algemene aandoening; en wat wonderlijk is, die dingen die invloeiden, werden dagelijks gevarieerd.

Vandaar werd het te weten gegeven dat er in de inhoud van dat gebed meer is gelegen dan de algehele hemel bij machte is te begrijpen; en dat er des te meer in gelegen is bij de mens naarmate zijn denken meer geopend is naar de hemel; en omgekeerd dat er des te minder in gelegen is naarmate zijn denken meer gesloten is; bij hen immers bij wie het denken gesloten is, verschijnt niets meer daarin dan de zin van de letter of de meest nabij gelegen zin van de woorden.

6620. Uit al deze zaken kan men weten hoe oneindig veel dingen eveneens iedere waarheid van het Woord in zich draagt, want dit daalt uit de Heer door de hemel neer, hoewel het als hoogst enkelvoudig verschijnt aan hen voor wie de ideeën gesloten zijn.

Hierover sprak ik eens met geesten die ontkenden dat er iets binnenin het Woord school en ik zei dat oneindig vele en onuitsprekelijke dingen daarin waren, die niet kunnen worden doorvat door degenen die gesloten ideeën hebben en daarom niet iets anders dan de letterlijke zin toelaten, die zij ten gunste van hun beginselen en begeerten uitleggen en die zo voor zichzelf de toegang afsluiten tot de dingen die daarin weggeborgen zijn en hun ideeën zelf of leeg maken of dichtstoppen .

Toen werd eveneens getoond hoedanig een idee van het denken verschijnt wanneer zij gesloten is en hoedanig wanneer zij geopend is; dit kan immers in het licht van de hemel gemakkelijk worden getoond; de gesloten idee verscheen zoals een zwart punt waarin niets zichtbaar was; maar de geopende idee verscheen zoals iets lichtends waarin als het ware iets vlamachtig was, waar alle afzonderlijke dingen zich daar naar richtten; het vlamachtige beeldde de Heer uit en de dingen die zich tot Hem richtten, beeldden de hemel uit; en er werd gezegd dat in ieder idee dat uit de Heer is, het beeld van de gehele hemel is, omdat zij is uit Hem Die de hemel is.

6621. Het denken van degenen die zich in het leven van het lichaam alleen op de wetenschap van de kritiek hebben toegelegd wanneer zij het Woord lezen en zich slechts weinig hebben bekommerd om de zin ervan, werden uitgebeeld zoals gesloten, niet te verbreken lijnen en zoals een weefsel daaruit; sommigen van hen waren bij mij; toen werden alle dingen die gedacht en geschreven werden, verward, terwijl het denken als het ware in een kerker werd vastgehouden, want zij werd alleen bepaald tot woorden, door het gemoed weg te trekken van de zin en wel dermate dat zij mij enorm vermoeiden; toch geloofden zij dat zij wijzer waren dan de anderen.

6622. Ik sprak met geesten over de invloeiing in de ideeën van het denken, namelijk dat de mens geenszins kan geloven dat er zo ontelbaar vele dingen in gelegen zijn, want de mens vat niet dan alleen iets eenvoudigs en enkelvoudigs; en zo oordelen zij dus vanuit het uiterlijk zinlijke.

De geesten met wie ik toen sprak, waren in de mening dat er niet iets van binnen in de ideeën was; zij hadden zich dit ingeprent in het leven van het lichaam.

Opdat zij echter zouden begrijpen dat zij ontelbare dingen zoals één doorvatten, werd het gegeven te zeggen dat tot één handeling de bewegingen van myriaden bewegingsvezels samenwerken en dat eveneens tegelijk tot die handeling alle dingen die in het lichaam zijn, zich meebewegen en zich aanpassen zowel in het algemeen als in het bijzonder en evenwel die kleine handeling enkelvoudig en als één verschijnt, alsof het niets zodanigs in zich had; eender dat tot één woord talloze dingen tegelijk samenwerken, zoals het plooiën van de lippen en van alle spieren en vezels daar, eveneens van de tong, de keel, het strottenhoofd, de luchtpijp, de longen, het middenrif, met al die spieren in het algemeen en in het bijzonder; daar de mens één woord daarvandaan als slechts een enkelvoudige klank opmerkt die niets in zich heeft, zo kan vaststaan hoe grof de doorvatting vanuit het zinlijke is; hoe grof moet dan niet de doorvatting vanuit het zinlijke zijn ten aanzien van de ideeën van het denken die in de meer zuivere wereld zijn en zo verder van het zinlijke verwijderd.

6623. Omdat de ideeën van het denken zo ontelbaar vele dingen in zich hebben, kunnen de engelen alleen al vanuit één woord dat vanuit het denken voortgaat, weten hoedanig een geest of hoedanig een mens is.

Dit werd eveneens door ondervinding bevestigd; toen alleen het ‘Ware’ werd genoemd, wat opeenvolgend plaatsvond door verscheidene geesten, werd terstond gehoord of het hard, of ruw, week, of kinderlijk, dierbaar of onschuldig of het leeg was of vol, of daarin het valse was of het geveinsde, of het gesloten was of geopend en in welke graad die dingen waren, kort gezegd, het hoedanige zelf van de idee en dit niet alleen in het algemeen; wat dan niet in de afzonderlijke dingen die de engelen doorvatten.

6624. Omdat de mens vanuit het zinlijke denkt, zijn zulke dingen duister voor hem, ja zelfs zo duister dat hij niet weet wat een idee is en vooral dat het denken is onderscheiden in ideeën zoals de spraak in woorden; het denken schijnt hem immers continu toe en niet discreet, terwijl toch de ideeën van het denken de woorden van de geesten zijn en de ideeën van het nog innerlijker denken de woorden van de engelen.

Omdat de ideeën de woorden van de spraak zijn, zijn zij ook vol klank onder de geesten en de engelen; vandaar is het stille denken van de mens hoorbaar voor geesten en engelen, wanneer het de Heer behaagt.

Hoeveel volmaakter de ideeën van het denken zijn dan de woorden van de spraak, kan hieruit vaststaan dat de mens binnen één minuut meer dingen kan denken dan hij in een uur kan uitspreken of schrijven; verder kon het eveneens vaststaan uit het spreken met geesten en engelen; dan immers vulde ik in één ogenblik de algemene zaak met afzonderlijke dingen, onder toevoeging van de aandoening; vandaar vatten de engelen en de geesten alle dingen duidelijk onderscheiden en vele dingen meer, die rondom die zaak zoals een nevel verschenen.

6625. Hieruit kan nu vaststaan hoedanig de ideeën zijn van degenen die boos leven en vandaar boos denken, namelijk dat daarin haatgevoelens zijn en wraakneming, afgunst, sluwheid, echtbreuk en hoogmoed en verder uiterlijk fatsoen dat het eerbare voorwendt, kuisheid ter wille van de schijn, vriendschap ter wille van eer en gewin en dus geen vriendschappen zijn en verder vuile en schandelijke dingen die niet moeten worden uitgesproken; en bovendien dat er enige leerstellingen van het geloof zijn die de begeerten in

bescherming nemen en indien dit niet het geval is, ongeloof en bespottung; deze en dergelijke dingen zijn in de ideeën van hen die boos leven en vandaar boos denken.

Daar er zulke dingen in zijn, kan het, wanneer zulke mensen in het andere leven komen, niet anders dan dat zij afgescheiden en ver verwijderd worden van de hemel, waar zulke dingen afgrijzen verwekken.

6626. Ik zal wonderbaarlijke dingen meedelen: de Heer, Die alleen de Mens is, krachtens Wie de engelen, de geesten en de inwoners van de aardbol mensen worden genoemd, Hijzelf maakt door Zijn invloeiing in de hemel dat de algehele hemel één Mens uitbeeldt en weergeeft; en door de invloeiing door de hemel en uit Zich rechtstreeks in de afzonderlijken daar maakt Hij dat eenieder als mens verschijnt; de engelen in een vorm te mooi en te blinkend dan dat die kan worden beschreven; eender door de invloeiing in de geest van de mens; ja zelfs geven bij de engel, de geest en de mens die in de naastenliefde jegens de naaste en in de liefde tot de Heer leeft, de allerkleinste dingen van het denken een mens weer, met als oorzaak dat die naastenliefde en die liefde tot de Heer en al wat uit de Heer is, een mens weergeeft; die dingen zijn het ook die de mens maken.

Omgekeerd is het echter in de hel, omdat zij die daar zijn, in de dingen zijn die indruisen tegen de naastenliefde en de hemelse liefde; zij verschijnen weliswaar in hun schijnsel zoals mensen, maar in het licht van de hemel zoals huiveringwekkende monsters en in sommigen van hen wordt nauwelijks iets van een menselijke vorm herkend; de oorzaak hiervan is de volgende; dat de invloeiing van de Heer door de hemel niet wordt opgenomen, maar verworpen of uitgeblust of verdraaid, waarom zij zodanig verschijnen.

Eender zijn in de kleinste dingen van hun denken of in hun ideeën, zulke vormen, want hoedanig iemand in het geheel is, zodanig is hij in elk deel, zij zijn immers gelijkvormig en van gelijk geslacht.

Die vorm waarin zij verschijnen, is ook de vorm van de hel waarin zij zijn; elke hel immers heeft haar vorm, die in het licht van de hemel is als een monster; en diegenen van hen die daaruit verschijnen, worden aan die vorm gekend vanuit welke hel zij zijn.

Zij verschenen aan mij in de poorten die openstonden in de wereld der geesten en zij werden zoals monsters gezien, met veel verscheidenheid.

Dat de poorten van de hel tot de wereld der geesten openstaan, zie nr. 5852.

Einde van het Boek Genesis.

